

БОЛОВСРОЛ,
ШИНЖЛЭХ УХААНЫ
ЯАМ

БОЛОВСРОЛЫН СУДАЛГААНЫ
ҮНДЭСНИЙ ХҮРЭЭЛЭН

THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

МОНГОЛ ХЭЛ IV

ДАСГАЛ АЖЛЫН ДЭВТЭР

Ж.ГЭРЭЛМАА, А.ЕРКЕГҮЛ, З.ЖАНАРГҮЛ, Б.ГҮЛЖАН

МОНГОЛ ХЭЛ IV

ДАСГАЛ АЖЛЫН ДЭВТЭР

Хос хэлний сургалттай ерөнхий боловсролын сургуулийн
4 дүгээр ангид судална.

Улаанбаатар хот
2023 он

ННА 74.1
ДДА 372
М-692

Монгол хэл IV: Хос хэлний сургалттай Ерөнхий боловсролын сургуулийн
4 дүгээр ангийн дасгал ажлын дэвтэр /УБ.2023-80 нүүр/

Энэхүү дасгал ажлын дэвтрийг Боловсрол, шинжлэх ухааны яам, Дэлхийн банкны хамтран хэрэгжүүлж буй “Боловсролын чанарын шинэчлэл” төслийн дэмжлэгээр боловсруулж, хэвлэв.

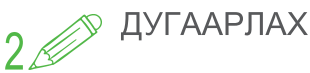
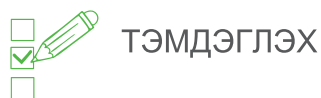
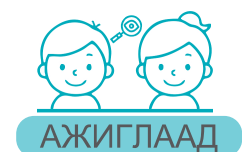
© Боловсролын Судалгааны Үндэсний Хүрээлэн

ISBN: 978-9919-9004-1-0

ГАРЧИГ

1. ЗУНЫ ЗУГААТАЙ ӨДРҮҮД	4
2. БИ	7
3. ГЭР БҮЛ	13
4. СУРГУУЛЬ	20
5. АЖИЛ ХӨДӨЛМӨР	27
6. ХҮРЭЭЛЭН БУЙ ОРЧИН	33
7. ЭРҮҮЛ АМЬДРАЛ	41
8. АМЬТАД	47
9. БАЙГАЛЬ ДЭЛХИЙ	54
10. ХУВЦАСЛАЛТ, ХУВИЙН СОЁЛ	61
11. УЛАМЖЛАЛ, ЁС ЗАНШИЛ	70
12. ДАВТЛАГА	78

ТАНИХ ТЭМДЭГ

ЗУНЫ ЗУГААТАЙ ӨДРҮҮД

Даалгавар 1

“ЗУНЫ ЗУГААТАЙ ӨДРҮҮД” ХАРИЛЦАН ЯРИАГ СОНСООД

А. Зургийг ажиглаад өгүүлбэртэй харгалзуулаарай.

Улаанбаатар хотод очсон.

Зусландаа гарсан

Хүүхдийн зусланд амарсан.

Байгальд зугаалсан.

Аймгийн төвд гэртээ амарсан.

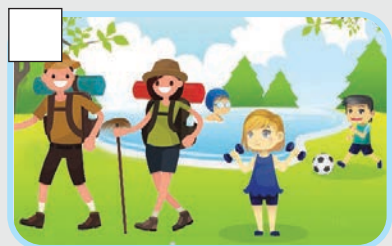

Толбо нуурт очсон.

Б. Зургийг дугаарлаарай.

1. Хүүхдүүд дуулж, багш хөгжим тоглов.
2. Ээж аав ойгоор зугаалж, бид хөл бөмбөг тоглов.
3. Ээж үнээ сааж, би туслав.
4. Хоёр багт хуваагдаж, сагс тоглоё.
5. Хүүхдүүд нуурын эрэгт тоглож байна.
6. Сүхбаатарын хөшөөний өмнө зураг авхуулав.

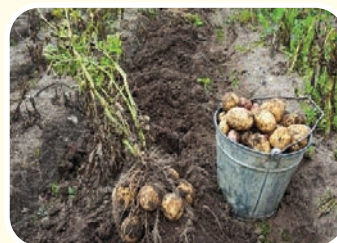

Даалгавар 2

А. Зурагт тохирсон өгүүлбэр зохиож бичээрэй.

Ашиглах үг: 9 сарын 1, хичээлийн шинэ жил, усны шувуу, алтан намар, жимс ногоо, малчид, өвс, намаржаа, ногоо хураах

Б. Хичээнгүй хуулж бичээрэй.

Намар

*Намар болж, хичээл эхлэв. Модны навч шарлана.
Усны шувууд буулаа. Айлууд намаржаандаа буулаа.
Тариаланчид ногоогоо хураав. Хүүхдүүд ойд очиж
жимс түүрээ. Цаг агаар хүйтэрч эхлэв.*

В. “Намар” эхээс загварт тохирох үгийг олж бичээрэй.

ГЭ- ГЭГ

намар

ГЭ- ГЭЭГ

хичээл

ГЭЭ - ГЭЭ

түүрээ

Даалгавар 3

“АЛИЙГ НЬ Ч ГОМДООХГҮЙ” ШҮЛГИЙГ СОНСООД

А. Хүнийг нэрлэсэн хэсгийг сонгоорой.

а. нагац, ах, эмээ, тэмээ

б. аав, морь, данх, шувуу

в. нагац, авга, зээ, охин

Б. Алийг нь ч гомдоохгүй шүлэгт дараах хэсгүүдийг хэн хэн хэлсэн бэ?

Цэцэг тасдав!

эмээ

Хунгийн дэгдээхэйг айлгаж орхив!

аав

Хул даагаа цангааж орхив!

ээж

Айлын хүүхдийг шоглов!

өвөө

В. Тохирох үгийг нөхөж, өгүүлбэрийг гүйцээгээрэй.

Нөхөх үгс: үрийг, жаалыг, цэцгийг

Алаг сайхан _____

Амьтны нялх _____

Айлын хөөрхөн _____

Алийг нь ч би гомдоохгүй.

Г. Зургийг ашиглан өгүүлбэр зохиож хэлээрэй.

Бат хариулав. дээгүүр нисэж байна.

 бяцхан жив жив дугарав.   уув.

Д. Зохиосон өгүүлбэрээ цэвэр сайхан бичээрэй.

А. Тохирох үгийг нөхөж бичээрэй.

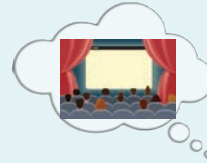
Болд _____
явахыг мөрөөддөг.

Наран _____
нисэхийг мөрөөддөг.

Сүхээ _____
очихыг мөрөөддөг.

Саран _____
очихыг хүсдэг.

Б. Хүүхдүүд юу худалдан авахыг хүсдэг вэ?

Болд _____ идэх дуртай.

Тэмүүлэн _____ унахыг хүсдэг.

Саруул _____ зураг зурах сонирхолтой.

Туяа _____ тоглохыг хүсдэг.

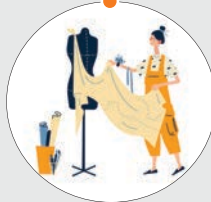
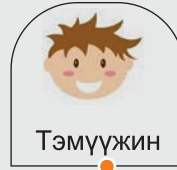
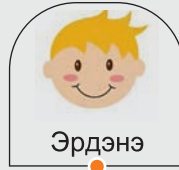
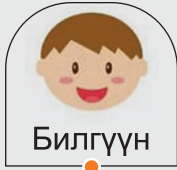

В. Үгийг хувилгаж бичээрэй.

<i>би</i>	<i>чи</i>	<i>бид</i>	<i>та</i>	<i>та нар</i>
<i>миний</i>	_____	_____	_____	_____
<i>надад</i>	_____	_____	_____	_____
<i>намайг</i>	_____	_____	_____	_____
<i>надаас</i>	_____	_____	_____	_____
<i>надаар</i>	_____	_____	_____	_____
<i>надтай</i>	_____	_____	_____	_____
<i>над руу</i>	_____	_____	_____	_____
<i>над шил</i>	_____	_____	_____	_____

А. Хэн, юу мөрөөддөг вэ? Холбоорой.

Б. Эхийг сонсоод хүснэгтийг нөхөөрэй.

	Билгүүн	Ану	Хулан	Эрдэнэ	Тэмүүжин
Очихыг хүсдэг газар	_____	_____	_____	_____	_____
Эзэмшихийг хүсдэг мэргэжил	_____	_____	_____	_____	_____
Үзэхийг хүсдэг тэмцээн	_____	_____	_____	_____	_____

В. Онцолсон үгийг тийн ялгалаар зөв хувилган бичээрэй.

Нөхөх үг: Эйфел, хувцас, найзууд, цагаан идээ, хөл бөмбөг

Том болоод үхрийн фермтэй болохыг мөрөөддөг. Бас хүүхдүүдийг эрүүл _____ хангахыг мөрөөддөг.

Би хувцасны загвар зохион бүтээгч болохыг мөрөөддөг. Хүмүүс миний бүтээсэн _____ өмсөж яваасай гэж боддог.

Би хөл бөмбөгийн дасгалжуулагч болохыг хүсдэг. Ирээдүйд _____ багийг бэлтгэж тэмцээнд оруулахыг хүсдэг.

Миний мөрөөдөл Парис хотод очих. Парис хотод _____ цамхаг байдаг. Би түүнийг үзэхийг хүсдэг.

Миний мөрөөдөл маш энгийн. _____ хамт хөл бөмбөгийн улсын аварга шалгаруулах тэмцээн үзэхийг хүсдэг.

Даалгавар 3

“БОЛДЫН МӨРӨӨДӨЛ” ЭХИЙГ СОНСООД

А. Эхийн утга санаатай тохирох зургийг тэмдэглээрэй.

Б. Цэгийн оронд тохирох үгийг нөхөж бичээрэй.

Нөхөх үгс: тэмцээнүүдийг, оддын зургийг, хөл бөмбөгчин

Болд алдартай _____ болохыг мөрөөддөг байв.

Хөл бөмбөгийн _____ цуглуулдаг.

Хөл бөмбөгийн _____ тогтмол үздэг.

В. Үгсийг зөв дараалуулсан хэсгийг дугуйлаарай.

1. Мөрөөдөх, зураг цуглуулах, тэмцээнд оролцох, тэмцээн үзэх, дугуйланд хичээллэх, хичээх, хожигдох, ухаарах
2. Мөрөөдөх, зураг цуглуулах, тэмцээн үзэх, тэмцээнд оролцох, хожигдох, дугуйланд хичээллэх, ухаарах, хичээх
3. Зураг цуглуулах, мөрөөдөх, тэмцээн үзэх, хожигдох, тэмцээнд оролцох, дугуйланд хичээллэх, ухаарах, хичээх

Г. Өгүүлбэрийг үйл явдлын дарааллаар зөв дугаарлаарай.

- Би хөл бөмбөгийн дугуйланд орох хэрэгтэйг ойлгосон.
- Бэлтгэлгүйн улмаас хожигдсон юм.
- Хөл бөмбөгийн тэмцээнүүдийг тогтмол үздэг байлаа.
- Сургуулийн хөл бөмбөгийн аварга шалгаруулах тэмцээнд орсон.
- Хөл бөмбөгчин болохыг мөрөөддөг байв.
- Хөл бөмбөгийн оддын зургийг цуглуулав.

Д. Үгсийг ойролцоо утгаар нь харгалзуулаарай.

хожигдох

ялах

багийн

хүсэх

ухаарах

хичээллэх

сургуулилах

түрүүлэх

хамтын

ойлгох

мөрөөдөх

ялагдах

Е. Үгийг үеэр таслахдаа өнгөөр ялган будаарай.

М

Ө

Р

Ө

Ө

Д

Ө

Л

Даалгавар 4

“КРИШТИАН РОНАЛДО”-ИЙН ТАНИЛЦУУЛГЫГ СОНСООД

А. Зөв , бурууг тэмдэглээрэй.

Криштиан Роналдо 1985 онд төрсөн.		
Хоёр настайгаасаа эхлэн бөмбөг тоглож эхэлсэн.		
Сагсан бөмбөг бэлгэнд авахыг юу юунаас илүү мөрөөддөг байжээ.		
Хүү үнэт бэлгээ алга болгосон.		
Арван настайгаасаа эхлэн тэрээр нутгийнхаа хүүхдийн багт тоглож эхэлсэн.		

2 Б. Өгүүлбэрийг үйл явдлын дарааллаар дугаарлаарай.

- Криштиан Роналдо бол Португалд 1985 онд төрсөн.
- Аав нь мөрөөдлийг нь биелүүлж түүнд бөмбөг өгсөн.
- Хүү үнэт бэлгээ одоо хүртэл хадгалдаг.
- Криштиан багийн гол тоглогч болж энэ мөчөөс эхлэн алдаршсан.
- Хоёр настайгаасаа эхлэн хөл бөмбөг сонирхсон.
- Бэлгэнд бөмбөг авахыг юу юунаас илүү мөрөөддөг байжээ.

В. Агуулгыг тоогоор илэрхийлээрэй. Тоотой холбоотой түлхүүр үг бичээрэй

1985   ....

Г. Бичсэн тоо болон түлхүүр үгсийг ашиглан Рональдог танилцуулж яриарай.

Д. Тохирох үгийг нөхөж, өгүүлбэрийг гүйцээж бичээрэй.

Би _____ болохыг мөрөөддөг.

Үүний тулд би _____, _____, _____ хэрэгтэй.

Одоо би _____, _____ чадна. Харин би өсөж том

болоод _____ болно.

Даалгавар 5

БИЛГҮҮН ЭМЭЭ ХОЁРЫН ХАРИЛЦАН ЯРИАГ СОНСООД

А. Аль нь зөв , аль нь буруу вэ? Яагаад?

Б. Билгүүн юу олсон бэ?

а. түлхүүр

б. цунх

в. түрийвч

г. зайрмаг

В. Хэний мөнгө байсан бэ?

а. Билгүүн

б. эмээ

в. Хулан

г. өвөө

Г. Зургийн үйл явдлыг зөв дугаарлаад, яриарай.

Д. Өөрийн бахархдаг хүмүүсийн нэрийг бичээд, бахархдаг болсон шалтгаанаа бичнэ үү.

Е. Үгийг үеэр таслахдаа өнгөөр ялган будаарай.

Өөрийгөө унэмье

А. Эхийг зөв дуудан, хурдан уншаарай.

Миний аавын мөрөөдөл

Миний аав нэгдүгээр ангид байхдаа онгоцны нисгэгч болохыг мөрөөддөг байжээ. Тэр онгоцоор нисэхийг маш их хүсдэг байсан. Гэтэл гуравдугаар ангид ороод багш болохыг мөрөөдөж эхлэв. Хүүхдүүдийн хайртай багш нь болохыг хүсдэг байв. Наймдугаар ангид ороод барилгачин болно гэж мөрөөдөж эхлэв. Өндөр өндөр барилга барих бол түүний мөрөөдөл байв. Хүсэл нь биелэн барилгачин болж, олон олон өндөр барилга барьсан юм.

Б. Нөхөж бичээрэй.

Нэгдүгээр ангид _____ мөрөөддөг байжээ.

Гуравдугаар ангид _____ мөрөөдөж эхлэв.

Наймдугаар ангид _____ мөрөөдөж эхлэв.

В. Чиний мөрөөдөл юу вэ? Яагаад?

Г. Зурагт тохирох үгсийг нөхөж бичээрэй.

Д. Үгийг үеэр таслахдаа өнгөөр ялган будаарай.

Е. Даалгаврыг хэрхэн гүйцэтгэсэнээ 😞 😐 😊 дүрсээр илэрхийлээрэй.

Даалгавар 1

Даалгавар 2

Даалгавар 3

Даалгавар 4

Даалгавар 5

ГЭР БҮЛ

Даалгавар 1

А. “Би хэн бэ?” нөхөж бичээрэй.

Би аавын чинь ах.
Би чиний

Таны ээж бол миний
ээж. Таны аав бол
миний аав. Би таны

Миний ээж, танай
ээж 2 эгч дүүс. Би
таны

Би ээжийн чинь
эгч. Би чиний

Миний аав, чиний ээж
2 эгч дүүс. Би чиний

Би аавын чинь
аав. Би чиний

Чи бол миний хүү.
Би чиний

Би ээжийн чинь
дүү. Би чиний

Би ээжийн чинь
ээж. Би чиний

А. Зургийг тохирох өгүүлбэртэй харгалзуулаарай.

Тулга малаа усалж байна.

Гэрийнхээ цасыг цэвэрлэх дуртай.

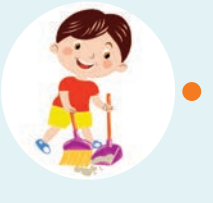

Болд цонх угааж байна.

Өдөр бүр хогоо хаядаг.

Өнжөөд нэг цэцгээ услах хэрэгтэй.

Болд түлээ бэлддэг.

Ээждээ аяга угаахад нь тусалдаг.

Хог шүүрдэж байна.

Би дүүгээ харах дуртай.

Оюун шал угааж байна.

Ширээ засах сонирхолтой ажил шүү.

Өглөө бүр ороо хураадаг.

Б. Үгийг үеэр таслахдаа өнгөөр ялган будаарай.

С О Н И Р Х О Л Т О Й

Даалгавар 3

БАТ ЭГШИГЛЭН ХОЁРЫН ХАРИЛЦАН ЯРИАГ СОНСООД

А. Хэн, юу хийдгийг хүснэгтэд тэмдэглээрэй.

	Аав	Ээж	Өвөө	Эмээ	Аялгуу	Тулга
Ажилдаа явдаг.						
Амттай хоол хийдэг.						
Хувцас угааж, индүүддэг.						
Нүүрс түлээ хагалж, ус зөөдөг.						
Даалгавар хийхэд тусалдаг.						
Дүүг цэцэрлэгт хүргэдэг.						

Б. Бат Эгшиглэн хоёроос чи юу асуумаар байна вэ? Бичээрэй.

В. Бат Эгшиглэн хоёр гэрийнхэндээ хэрхэн тусалдаг вэ? Бичээрэй.

Г. Зүйр үгийн утгыг зөв харгалзуулаарай.

Ажил хийвэл
Ам тосдоно

Ажил хийж хүн болно
Ар давж хүлэг болно

Ажил хийвэл дуустал
Давс хийвэл уустал

Ууж идэхдээ уургын морь
Урагшаа гишгэхдээ ургаа хад

Тууштай тэвчээртэй
бай.

Ажиллаж байж
амьдарна.

Бэрхшээлээс бүү
шантар.

Залхуу хүн

А. Өгүүлбэрийг гүйцээж бичээрэй.

1. Би өчигдөр хувцсаа _____
2. Би одоо хувцсаа _____
3. Би маргааш хувцсаа _____

1. Бид өчигдөр цонх _____
2. Бид одоо цонх _____
3. Бид маргааш цонх _____

1. Би өчигдөр тоос _____
2. Би одоо тоос _____
3. Би маргааш тоос _____

1. Дүү өчигдөр тоглоомоо _____
2. Дүү одоо тоглоомоо _____
3. Дүү маргааш тоглоомоо _____

1. Би өчигдөр хувцсаа _____
1. Би одоо хувцсаа _____
1. Би маргааш хувцсаа _____

1. Од өглөө нохойгоо _____
2. Од одоо нохойгоо _____
3. Од орой нохойгоо _____

Даалгавар 5

“ГЭР БҮЛИЙН АЯЛАЛ” ЭХИЙГ СОНСООД

А. Эхээс хэн юу хийснийг тохирох үгтэй холбоорой.

Тэгшээ

аав

ээж

эгч

ах

дүү

Ус дөхүүлж, самар жимс ойртуулсан.

Хөгжим сонсож, зураг авсан.

Ширээ зассан.

Жолоо барьсан.

Газрын зураг барьж, зам зааж явсан.

Усанд явсан.

Аавыг уйдаахгүйн тулд сонирхолтой түүх ярьж явсан.

Унтаж, идсэн.

Б. Зургийг үйл явдлын дарааллын дагуу дугаарлаарай.

В. Дээрх зургийг ашиглан эхийн үйл явдлыг яриарай.

Г. Дараах үйлүүд тус мөн үү?   Тэмдэглээрэй.

№	Үйл	☒	☐
1	Юм ярих		
2	Хөгжим сонсох		
3	Зам заах		
4	Унтах, идэх		
5	Усанд явах		

Д. Асуултад хариулж бичээрэй. Бичсэн зүйлсээ ашиглан эх зохион яриарай.

Гэрийнхэнтэйгээ хийх дуртай зүйл чинь юу вэ?

Гэр бүлийнхэнтэйгээ тоглох дуртай тоглоом чинь юу вэ?

Танай гэрийнхний дуртай хоол юу вэ?

Гэрийнхэн чинь чамд хайртайгаа хэрхэн илэрхийлдэг вэ?

Гэрийнхнийхээ юунд их баярлаж, талархдаг вэ?

Танай гэр бүлийн эрхэмлэдэг зүйл юу вэ?

Гэр бүлийнхээ юугаар их бахархдаг вэ?

Өөрийгөө унэмье

А. Зургийг ажиглаад хүснэгтийг нөхөж бичээрэй.

	Хэн?	Хаана?	Юу хийж байна?
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			

Б. Гэрийнхэндээ хэрхэн тусалдаг тухайгаа яриарай. Ярихдаа дараах бүдүүвчийг ашиглаарай.

Хэн?	➔	Би
Юу?	➔	хурга ишиг
Хэзээ?	➔	зуны амралтаараа
Хаана?	➔	хөдөө, өвөөгийн дөө
Яагаад?	➔	өвөө эмээ минь өндөр настай учраас

В. Танай гэр бүлийн бахархал юу вэ? Яагаад? Бичээрэй.

Г. Даалгаврыг хэрхэн гүйцэтгэсэнээ 😞 😐 😊 дүрсээр илэрхийлээрэй.

Даалгавар 1   Даалгавар 2   Даалгавар 3

Даалгавар 1

АНУЖИН АРИУНАА ХОЁРЫН ХАРИЛЦАН ЯРИАГ СОНСООД

А. Зөв хариултын өмнөх дугаарыг дугуйлаарай.

1. Анужин дууны дугуйланд явдаг.
2. Анужин бүжгийн дугуйланд явдаг.
3. Анужин шатар болон бүжгийн дугуйланд явдаг.
4. Анужин даамны дугуйланд явдаг.

Б. Асуултад хариулж бичээрэй.

- ? Танай сургуульд ямар ямар дугуйлан хичээллэдэг вэ?
- ? Чи ямар дугуйланд явдаг вэ?
- ? Авьяасаа хөгжүүлэхийн тулд юу хийх хэрэгтэй вэ?
- ? Чиний сонирхдог хичээл, спорт, урлагийн төрөл юу вэ?

В. Дугуйлангийн талаар асуух асуултауд бичээрэй.

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

★

Даалгавар 2

“ШАТАР” ЭХИЙГ СОНСООД

А. Шатар анх хаана үүссэн бэ? Зөвийг ✓ тэмдэглээрэй.

Америкт

Монголд

Энэтхэгт

Орост

Б. Тохирох үгийг нөхцөлөөр хувилган, нөхөж бичээрэй.

Нөхөх үг: Узбек хүү, оюун ухаан, Варшав хот, оюуны хөгжил

Шатар нь _____ хөгжүүлдэг.

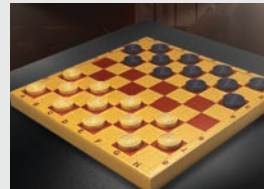
Шатар тоглох нь _____ тустай.

Шатрын тэмцээн _____ болсон.

Магнус Карлсен _____ хожигдсон.

В. Хөлөгт тоглоомын нэрийг бичээрэй.

Г. Шатар даам хоёрын ижил болон ялгаатай талыг бичээрэй.

Д. Улсуудын нийслэлийг зөв холбоорой.

Солонгос

Хятад

Япон

Франц

Польш

Варшав

Парис

Сөүл

Токио

Бээжин

Е. Үгийг үеэр таслахдаа өнгөөр ялган будаарай.

Ш А Л Г А Р У У Л А Х

А. Зөв дугаарлаарай.

1. Манай сургууль	7. Цайны газар
2. Номын сан	8. Угаалгын өрөө
3. Мэдээлэл зүйн танхим	9. Багш нарын өрөө
4. Дуу хөгжмийн танхим	10. Биологийн танхим
5. Байгалийн ухааны туршилтын өрөө	11. Биеийн тамирын заал
6. Захирлын өрөө	12. Дүрслэх урлагийн танхим
	13. Хөл бөмбөгийн талбай

Б. Өгүүлбэрийг гүйцээн бичээрэй.

Цайны газарт _____

Бид Угаалгын өрөөнд _____

Зургийн танхимд _____

Номын санд _____

В. Зөв дуудан уншаад ялгах эгшгийн доогуур зураарай. Юуг юунаас ялгаж байгааг ярилцаарай.

бага

баг

сан

сана

Даалгавар 4

А. Шүлгийн мөр тус бүрд тохирох үгийг бичээрэй.

Хүүхдүүд бид сургууль дээрээ _____ байдаг даа

хөгжилтэйхөн

Олуулаа бид _____

дуулдаг даа

Олуулаа бид _____

бүжиглэдэг

Олуулаа, олуулаа, олуулаа

Багачууд бид сургууль дээрээ _____ байдаг даа

баясалтайхан

В. Холбоо үг бүтээж бичээрэй.

сургууль	_____
багш	_____
сурагч	_____

Б. Сургуулийнхаа танилцуулгыг дараах загварыг ашиглан бичээрэй.

гадна байдал	Багш, ажилчид	сурагчид	онцлог шинж	дотоод байдал

Г. Хөгжмийн зэмсгийг нэрлэж бичээд, морин хуурын тухай яриарай.

1. _____	2. _____	3. _____	4. _____
5. _____	6. _____	7. _____	8. _____

А. Эхийн үйл явдал хаана өрнөж байна вэ? Зөвийг тэмдэглээрэй.

гэрт

гудамжинд

сургуульд

дэлгүүрт

Б. Эхийн үйл явдал хэзээ өрнөж байна вэ? Зөвийг сонгож дугуйлаарай.

- а.** Дугуйлан хичээллэж байхад
- б.** Монгол хэлний хичээл орж байхад
- в.** Үдийн цай ууж байхад

В. Найзалсан шалтгаан юу вэ? Зөвийг сонгож дугуйлаарай.

- а.** Хамт аялалд явсан учраас
- б.** Тусалсан учраас
- в.** Нэг ангид сурдаг учраас

Г. Найзынхаа тухай тохирох үгийг нөхөж бичээрэй.

Нас:

Нэр:

Гэрийн хаяг:

Гадаад төрх:

Гэр бүл:

Сайн тал:

Авьяас:

Дутагдалтай тал:

Дуртай зүйл:

Хүсэл мөрөөдөл:

Д. Бүдүүвчийг нөхөж бичсэнээ ашиглан найзынхаа танилцуулгыг бичээрэй.

Даалгавар 6

ТУЯА ТУУЛ ХОЁРЫН ХАРИЛЦАН ЯРИАГ СОНСООД

А. Зөв хариултыг олж, өмнөх дугаарыг дугуйлаарай.

1. Нийтийн номын сан Хаан банкны хажууд байдаг.
2. Туяа Даваа гараг бүрд номын санд очдог.
3. Нийтийн номын сан уншлагын гурван танхимтай.
4. Туяа адал явдалтай, үлгэрийн ном унших дуртай.
5. Туул англи-монгол хэлний толь бичиг номын сангаас авсан.
6. Туул толь бичгийг таван хоногоор авсан.

Б. Тохирох асуулт зохион бичээрэй.

_____ ?	Сургуулийн номын сан 2 давхарт багш нарын өрөөний хажууд байдаг.
_____ ?	Би хамгийн сүүлд Л.Түдэвийн “Хорвоотой танилцсан түүх” номыг уншсан.
_____ ?	Би шог хошин төрлийн ном уншмаар байна.

В. Зөв харгалзуулаад, оньсогыг таагаарай.

Цагаан талд хар үр тарина Хар үрээс хамаг ухаан дэлгэрнэ	•	ОНЬСОГО
Эрдэмтэй хүн эрхэм баян Үртэй хүн өнөр баян Өргүй хүн өөдлөх баян	•	ЗҮЙР ЦЭЦЭН ҮГ
Эрдмийг хичээлээр сурдаг Эрлийг сургаар олдог	•	ЕРТӨНЦИЙН ГУРАВ

Г. Дээрх “Ертөнцийн 3”- ыг дуурайн зохиож бичээрэй.

Д. Үгийг үеэр таслан өнгөөр ялган будаарай.

Х И Ч Э Э Л Л Э Д Э Г

Өөрийгөө уншъя

А. Шүлгийг уран уншаарай.

Номын нөхөр

Аян замд дотно нөхөр
Амьдралын турш мэргэн багш
Ном ном уншаарай
Номын нөхөр болоорой
Эрдмийн далайд эрчит сэлүүр
Хүслийн тэнгэрт хүчит жигүүр
Ном ном уншаарай
Номын нөхөр болоорой

Ж.Дашдондог

Б. Богино эгшиг нь гээгдэх үгийг олж дугуйлаарай.

а. амьдрал   **б.** эрдэм   **в.** тэнгэр   **г.** ном

В. Харьялахын тийн ялгалын нөхцөлийг буруу залгасан үгийг дугуйлаарай.

а. тэнгэрийн   **б.** хоногын   **в.** газрын   **г.** найзын

Г. Өгүүлбэрийн төгсгөлд тохирох тэмдгийг зөв харгалзуулаарай.

Битгий хэвтээгээрээ
ном уншаарай

Аялалд гарахдаа ямар
зүйлийн авч гарах вэ

Ном уншснаар ой
тогтоолт сайжирна

?

.

!

Д. Үгийг үеэр таслахдаа өнгөөр ялган будаарай.

Х Э В Т Э Э Г Э Э Р Э Э

Е. Даалгаврыг хэрхэн гүйцэтгэсэнээ 😞 😐 😊 дүрсээр илэрхийлээрэй.

Даалгавар 1

Даалгавар 2

Даалгавар 3

Даалгавар 4

Даалгавар 5

АЖИЛ ХӨДӨЛМӨР

Даалгавар 1

МЭРГЭЖЛИЙН ТУХАЙ ХАРИЛЦАН ЯРИАГ СОНСООД

А. Зөвийг сонгож тэмдэглээрэй.

Дууны дугуйлан хэдэн цагаас эхэлдэг вэ?

12:00 13:00 14:00 15:00

Туул хэзээ монгол хэлний давтлагад очдог вэ?

өглөө өдөр үдээс хойш орой

Туул ямар мэргэжилтэй болохыг хүсдэг вэ?

эмч багш дуучин оёдолчин

Туулын аав ямар мэргэжилтэй хүн бэ?

уурхайчин цагдаа хөгжимчин нягтлан бодогч

Туяа ямар мэргэжилтэй болохыг хүсдэг вэ?

багш эмч дуучин оёдолчин

Туяагийн ээж ямар мэргэжилтэй хүн бэ?

дуучин багш оёдолчин эмч

Б. Хэрэв чи Туулын оронд байсан бол Туяагаас юу гэж асуух байсан бэ?

_____

_____

В. Нөхөж бичээрэй. **Нөхөх үгс:** дууны, хоёр цаг, аав, оёдолчин, давтлагад

Туяа _____ дугуйланд явдаг.

Дууны дугуйлан _____ эхэлдэг.

Туул үдээс хойш монгол хэлний _____ очдог.

_____ багш болохыг хүсдэг.

Туяагийн _____ хөгжимчин.

Туяагийн ээж нь _____ .

Г. Зүйр үгийн утгыг тайлбарлан ярилцаарай.

Ажил хийвэл
Ам тосдоно

Ажил хийж хүн болдог
Ар давж хүлэг болдог

Даалгавар 2

А. Тохирох үгсийг холбоорой.

Хөгжим баривал ●	● эмч
Клубт очвол ●	● дуучин
Багт гарвал ●	● шүүгч
Байшин баривал ●	● инженер
Бүлээрсэн хүүхдэд ●	● жүжигчин
Бүрэлгэсэн дайсанд ●	● ухуулагч

Б. Үгийн утгыг толь бичиг ашиглаж тайлбарлан бичээрэй.

Багт гарвал .....

Бүлээрсэн хүүхэд .....

Бүрэлгэсэн дайсан .....

В. Зургийг тохирох үгтэй холбоорой.

ятгачин

хийлч

морин хуурч

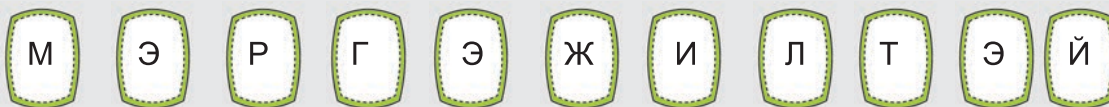
төгөлдөр хуурч

Г. Зургийг ашиглан багшийнхаа танилцуулгыг бичээрэй.

Д. Үгийг үеэр таслан будаарай.

Даалгавар 3

“АХ ДҮҮ ГУРВЫН ЭВ НЭГДЭЛ” ЭХИЙГ СОНСООД

А. Асуултад хариулаад зөвийг тэмдэглээрэй..

Үлгэрийн үйл явдал хаана өрнөж байна вэ? Сонгоорой.

гэрт   ууланд   завин дээр   голын эрэгт

Үлгэрийн үйл явдал хэзээ өрнөж байна вэ?

өвөл   зун   намар   хавар

Б. Өгүүлбэрийг дараалалд оруулж зөв дугаарлаарай.

- Хоёр ах нь бас алтаа усанд шиджээ.
- Бага дүү нь гурван хэсэг алт олов.
- Хоёр ахдаа алтнаасаа өгчээ.
- Дүү нь гартаа байсан алтыг усанд шиджээ.
- Түүнээс хойш ах дүү гурав эвтэй найртай амьдарч байна.

В. Нөхцөлийг зөв залган бичээрэй.

Завь+ аас _____

завь+д _____

Амь+аас _____

амь+д _____

Г. Балархай эгшиг нь зөөлрүүлэх үүргээр орсон үгийг ялган бичээрэй.

завинд, гатлан, барьсан, шидсэн, гайхан, шидчих, ашиггүй

_____

_____

Д. Доорх өгүүлбэрийг асуух, анхааруулах өгүүлбэр болгон бичээрэй.

Ах дүүгийн эв эвдэрвэл баян байсан ч ашиггүй.

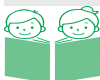
_____

_____

_____

_____

Е. Дараах үгсийг зөв дуудаж уншаарай.

Амьдардаг, өгчээ, завинд, шидчихжээ, өөрчлөгдөж, ядаж, хаяж, ашиггүй

Ё. Үгийг үеэр таслахдаа өнгөөр ялган будаарай.

Даалгавар 4

“БОЛОВСРОЛЫГ ХЭЗЭЭ ОЛЖ АВАХ ВЭ?” ЭХИЙГ СОНСООД

А. Утгаараа тохирохыг холбоорой.

Цэцэрлэгт ● ●

Ерөнхий шинжлэх ухаан, урлаг соёлын анхны мэдэгдэхүүнд суралцдаг.

Бага ангид ● ●

Цагаан толгойн үсгийг тооны цифртэй сурснаар эрдэм ном суралцахад хэрэглэх багажаа гартаа авч байна гэсэн үг.

Дунд ангид ● ●

“Энэ амьдралд хэн байх вэ?” гэсэн асуултад хариулахаар суралцана.

Их сургуульд ● ●

Урлагийн, ой тогтоолтын дасгалын үндсийг сурдаг.

Б. Өгүүлбэрийн холбох үг ба нөхцөлийг нөхөж бичээрэй.

_____ оюутан бол _____, их сургуульд ор _____ “Энэ амьдралд хэн байх вэ?” _____ асуултад хариул _____ суралцаж, _____ онцлогтоо тохирсон шаардлагатай боловсрол _____ олж байгаа юм шүү дээ.

В. Эхээс асуух өгүүлбэрүүдийг ялган бичээрэй.

_____
_____
_____
_____

Г. Онъсогыг таагаарай. Зүйр үгийг тайлбарлаарай

Мэддэгт мэргэн цоохор
Мэддэггүйд эрээн цоохор

Эрдмийг хичээлээр сурдаг
Эрлийг сургаар олдог

Д. Үеэр таслан будаарай.

Даалгавар 5

“БУСДЫН ХӨДӨЛМӨРИЙГ ХҮНДЛЭЭРЭЙ” ХАРИЛЦАН ЯРИАГ СОНСООД

А. Хэн юу хийдэг вэ? Холбоорой.

Цагдаа

Халуун хүйтэн устай тавтай байлгахын тулд ажилладаг.

Засварчин

Замын хөдөлгөөнийг зохицуулдаг.

Үйлчлэгч

Өглөө эртлэн цэвэрлэгээ хийдэг.

Б. Асуултыг нөхөж бичээрэй.

Асуулт	Хариулт
_____ ?	Энэ хүмүүс бүгд ажлаа хийж байна.
_____ ?	Биднийг тав тухтай, эрүүл сайхан орчинд амьдруулахын тулд маш олон хүмүүс хөдөлмөрлөдөг юм шүү.
_____ ?	Тиймээс бид бусдын хөдөлмөрийг хүндэлж, зөв амьдрах хэрэгтэй.

В. Хэн юу хийдгийг нь бичээд ярилцаарай.

Хүргэлтийн ажилтан _____.

Зөөгч _____.

Үйлчилгээний ажилтан _____.

Угтах үйлчилгээний ажилтан _____.

Г. Дараах бүтцэд тохирох жишээ үгийг бичээрэй.

зөөгч
+
олон тооны нөхцөл
+
гарахын тийн ялгал
+
эзэнд хамаатуулах
нөхцөл

ажилтан
+
олон тооны нөхцөл
+
үйлдэхийн тийн ялгал
+
II биед хамаатуулах
нөхцөл

цагдаа
+
олон тооны нөхцөл
+
харьяалахын тийн ялгал
+
I биед хамаатуулах
нөхцөл

Д. Үгийг үеэр таслахдаа өнгөөр ялган будаарай.

Х   Ө   Д   Ө   Л   М   Ө   Р   Л   Ө   Д   Ө   Г

Өөрийгөө үнэмлэ

А. Шүлгийг уран уншаарай.

Туст түмэн эрдэм

Эрдэм гэж юу болохыг
Ээжээс би сонирхон асуув
Тустай болгон эрдэм гэж
Тухлан байж ээж хэлэхдээ
Мал маллаж сурсан ч эрдэм
Машин жолоодож сурсан ч эрдэм
Ном бичиг сурсан ч эрдэм
Ногоо тарьж сурсан ч эрдэм

Хоол хийж сурсан ч эрдэм
Хог арилгаж сурсан ч эрдэм
Тэр бүхнийг сурах эсэхийг
Тэвчээр зориг хоёр мэднэ
Хойш сууж залхуурсан хүн л
Хорвоогийн эрдмээс хоцорно гэв.

Л.Хуушаан

Б. Асуултад хариулж бичээрэй.

Ямар хүн эрдэм сурдаг вэ?

_____

Ямар хүн эрдэм сурдаггүй вэ?

_____

В. “Хоол хийх, хол замд явах” – гэсэн холбоо үгсийг ашиглан хүүрнэх өгүүлбэр зохиож бичээрэй.

_____

Г. Эрдэм сурахын ач тусыг сургасан зүйр үг хоёрыг олж бичээрэй.

_____

Д. Шүлгээс тохирох үгийг ялгаж бичээрэй.

Эгшиг гээгдсэн үг	Эгшиг гээгдээгүй үг

Е. Үгийг үеэр таслахдаа өнгөөр ялган будаарай.

Ө   Ө   Р   Ч   Л   Ө   Г   Д   Ө   Х

Ё. Даалгаврыг хэрхэн гүйцэтгэсэнээ 😞 😐 😊 дүрсээр илэрхийлээрэй.

Даалгавар 1

Даалгавар 2

Даалгавар 3

Даалгавар 4

Даалгавар 5

ХҮРЭЭЛЭН БҮЙ ОРЧИН

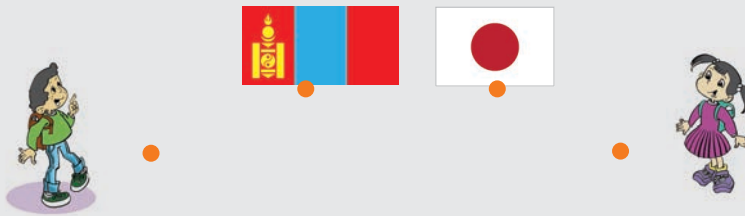

Даалгавар 1

БОЛД ЭГШИГЛЭН ХОЁРЫН ХАРИЛЦАН ЯРИАГ СОНСООД

А. Болд Эгшиглэн хоёр хаана амьдардаг вэ? Холбоорой.

Б. Болд хэзээ Монголд ирсэн бэ? Зөвийг сонгож дугуйлаарай.

а. сарын өмнө   б. долоо хоногийн өмнө   в. нэг өдрийн өмнө

В. Зөвийг тэмдэглээрэй.

Монгол улс нэг сая хоёр сая гурван сая гаруй хүн амтай.

Г. Дараах зургийг ашиглан Монгол орныхоо байгаль, хүмүүсийн амьдралын тухай яриарай.

Д. Болдоос асуумаар байгаа Япон орны тухай сонирхсон асуултаа бичээрэй.

1. _____
2. _____
3. _____

Е. Монгол орны онцлогийг нөхөж бичээрэй.

Онцлог	Япон	Монгол
1. Үндэсний спорт	1. Сумо	1. _____
2. Үндэсний хувцас	2. Кимоно	2. _____
3. Үндэсний хоол	3. Суши	3. _____
4. Нийслэл хот	4. Токио	4. _____

Ё. Бичсэн үгээ ашиглан Монгол орны тухай 5-6 өгүүлбэртэй эх зохиож бичээрэй.

Ж. Үгийг үеэр таслахдаа өнгөөр ялган будаарай.

Даалгавар 2

“МОНГОЛ ОРОН” ШҮЛГИЙГ СОНСООД

А. Зургийг өгүүлбэртэй харгалзуулаарай.

Цагаан цасан малгайтай

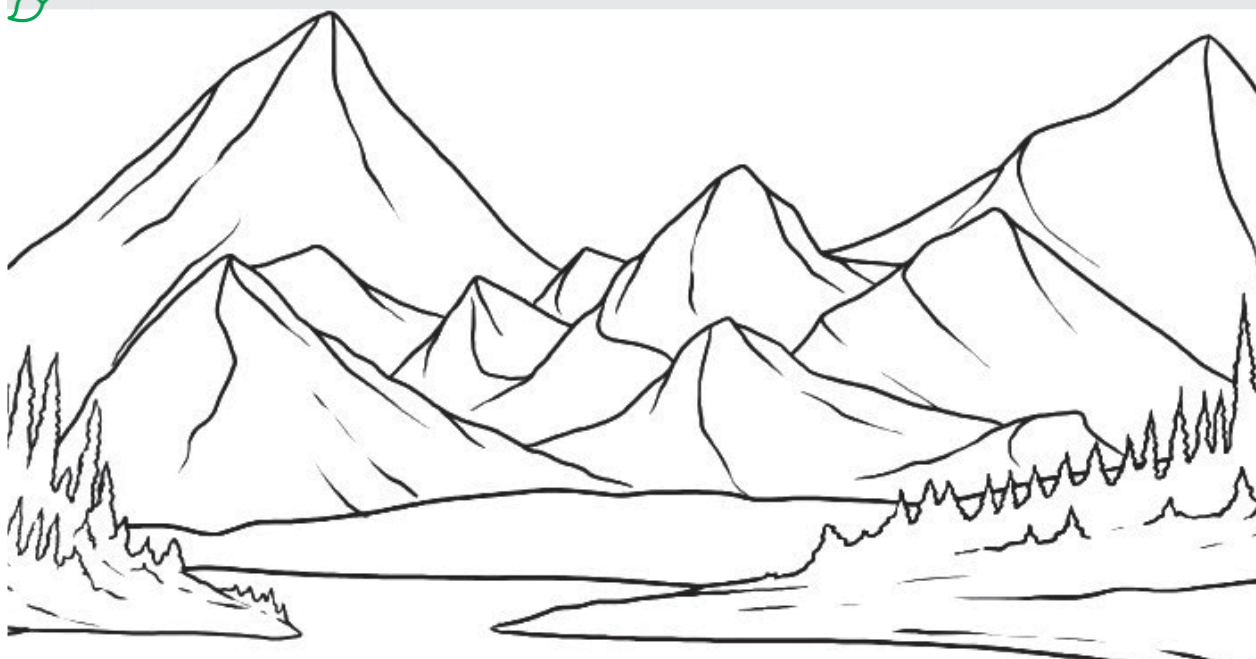
Ногоон модон хүрэмтэй

Хөх усан хормойтой

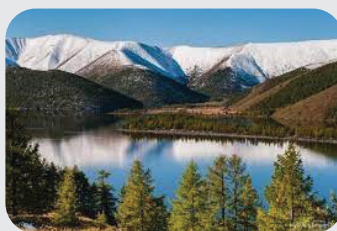
Баян хангай уул минь

Б. Шүлгийг сонсоод зургийг будаарай.

В. Тохирох үгсийг нөхөж бичээрэй. **Нөхөх үгс:** говь, хангай, тал

Даалгавар 3

"ХӨХӨӨНӨӨС ИЧСЭН НЬ" ЭХИЙГ СОНСООД

А. Эхийн үйл явдал хаана болж байна вэ? Дугуйлаарай.

- а. хотын гудамжинд   б. уулын модонд   в. хөдөө талд

Б. Эхийн үйл явдал хэзээ болж байна вэ? Тэмдэглээрэй

В. Зөв холбоод, тайлбарлан яриарай.

Боорцогны үлдэгдлийг цуглуулж цүнхэндээ хийсэн.

Муу үйл

Боорцогны үлдэгдлийг цаасанд ороож, бутан доогуур хаяв.

Сайн үйл

Г. Чи ийм үйлдэл хийдэг үү? Ийм үйлдэл хийж байгаатай тааралдаж байсан уу? Тэр үед яах хэрэгтэй вэ? Ярилцаарай.

Д. Оюун, Сувд нарт тохиолдсон үйл явдлыг дэс дарааллын дагуу бичээрэй.

Эхлээд _____

Дараа нь _____

Эцэст нь _____

Е. Шувуудын нэрийг нөхөж бичээд ямар дуу авиа гаргадгийг мэдэж аваарай.

Нөхөх үг: хэрээ, шаазгай, хөхөө, болжмор

донгодох

жиргэх

шагшрах

гуаглах

Ё. Үгийг үеэр таслахдаа өнгөөр ялган будаарай.

Ү

Л

Д

Э

Г

Д

Л

И

Й

Г

Даалгавар 4

А. Цэгийн оронд тохирох үгийг бичиж “Урилга” зохиогоорой.

Нөхөх үгс: орондоо, зуны амралтаараа, үзэсгэлэнт, урьж байна, аялъя.

Сайн уу? Эгшиглэн. Дараа жилийн _____
сайхан Монгол _____ дахин ирж амраарай. Найз нь
чамайг _____ Эх орныхоо _____
газруудаар хамт _____.

Б. Зургийг ажиглаад тохирох үгсийг нөхөж бичээрэй.

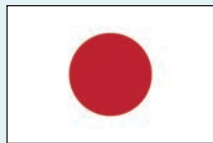
Жишээ нь: Монгол улс, монгол хүн, монголчууд

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

В. Аялахыг хүсдэг улсынхаа талаар ангийнхантайгаа ярилцаарай.

Яагаад аялахыг хүсдэг тухайгаа дэлгэрэнгүй яриарай.

Г. Үгийг үеэр таслахдаа өнгөөр ялган будаарай.

М О Н Г О Л Ч У У Д

Даалгавар 5

“ХОВД ГОЛОО ХАЙРЛАЯ” УРИАЛГЫГ СОНСООД

А. Эхэд тохирох зургийг тэмдэглээрэй.

Б. Аль нь муу 😞 вэ? Аль нь сайн 😊 бэ? Зураарай.

Мод услах 😞

Мод хугалах 😞

Хог хаях 😞

Хогийн саванд хогоо хаях 😞

Цэцэг тарих 😞

Голын усанд машин угаах 😞

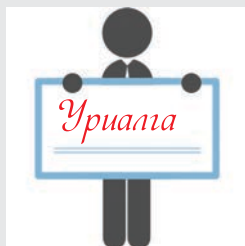
В. Зургийг ажиглаад найзууддаа хандаж, уриалсан өгүүлбэр зохиож бичээрэй.

Г. Ангийнхандаа зориулж уриалга бичээрэй.

Blank writing area with a dotted border and horizontal lines.

Д. Үгийг үеэр таслахдаа өнгөөр ялган будаарай.

Даалгавар 6

“ТАРАГ БОЛ ЭМ” ТАНИЛЦУУЛГЫГ СОНСООД

А. Зөвийг сонгож цэгийн оронд нөхөж бичээрэй.

Тараг бол _____ юм.

а. гурилан бүтээгдэхүүн

б. цагаан идээ

в. хүнсний ногоо

Б. Нөхөж бичээрэй.

Тараг нь _____,

_____ зэрэг олон талын ач холбогдолтой юм.

В. Таргийг ямар малын сүүгээр бүрдэг вэ? Зөвийг тэмдэглээрэй

Г. Цэвэр, сайхан алдаагүй хуулж бичээрэй.

Тараг бол эм

Тараг нь яс бэхжүүлэх, хоол шинлэх, нойр хурлэх зэрэг олон талын ач холбогдолтой цагаан идээ юм.

Д. «Гүемхэн» тарагны зааврыг уншаад нөхөж бичээрэй.

Орц,
найрлага

Хэрэглэх
заавар

Хадгалах
нөхцөл

Үйлдвэрлэсэн
он, сар

Е. Үгийг үеэр таслахдаа өнгөөр ялган будаарай.

Т

О

Х

И

Р

У

У

Л

С

А

Н

Даалгавар 7

“НОГООН ГЭРЭЛ” ДУУГ СОНСООД

А. Өгүүлбэрийг гүйцээж бичээрэй.

Найзууд аа, найзууд аа!

Багачууд аа, багачууд аа!

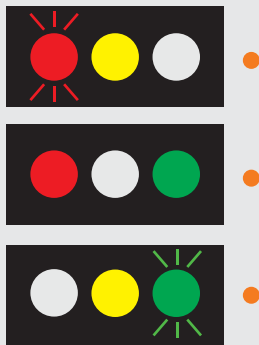
Хүүхдүүд ээ, хүүхдүүд ээ!

Б. Дуунаас хамгийн чухал гэж бодсон санаагаа бичээрэй.

В. Зурагтай тохируулж холбоорой.

Шар гэрэл асаж байна.

Ногоон гэрэл унтарсан байна.

Улаан гэрэл унтарсан байна.

Ногоон гэрэл анивчиж байна.

Улаан гэрэл асаж байна.

Шар гэрэл унтарсан байна.

Г. Зургийг ажиглаад тохирох үгсийн дугаарыг нөхөж бичээрэй.

Үгс: 1. дугуйн зам, 2. явган хүний гарц, 3. гэрлэн дохио, 4. зогсоол, 5. шатахуун түгээх газар, 6. хурд сааруулагч, 7. зүүн тийш эргэ, 8. зогс, 9. автобусны буудал, 10. орохыг хориглоно, 11. баруун тийш эргэ, 12. чигээрээ явна.

Д. Үгийг үеэр таслахдаа өнгөөр ялган будаарай.

Өөрийгөө үнэмлэ

А. Шүлгийг уран уншаарай.

Монгол хүний зүрхний бичээс

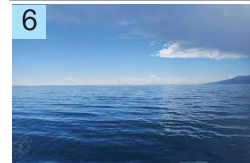
Би таван ханатай гэрт төржээ
 Би таван тивтэй дэлхийд төржээ
 Би буурал түүхтэй Монголд төржээ
 Би бурхад мэндэлдэг дорнод төржээ
 Би таван хошуу сүргийн эзэн
 Би тал хангай говийн эзэн
 Би лустай хөх усны эзэн
 Би луутай хөх тэнгэрийн эзэн

Т. Галсан

Б. Тохирох дугаарыг нь бичээрэй.

- Таван ханатай гэр
- Таван тивтэй дэлхий
- Лустай хөх усны эзэн
- Таван хошуу сүрэг
- Луутай хөх тэнгэрийн эзэн
- Тал хангай говийн эзэн

В. Өгүүлбэр нь уриалга мөн үү?

Замын хөдөлгөөний дүрмийг мөрдье!

а. мөн

б. биш

Г. Өгүүлбэрийн төгсгөлд тохирох тэмдгийг зөв харгалзуулаарай.

Хүнсний бүтээгдэхүүн авахад хугацааг сайн хараарай ●

● ?

Хугацаа дууссан бүтээгдэхүүн хэрэглэж болох уу ●

● .

Хүмүүсийн хэрэглэдэг бүх зүйлд заавар бичигдсэн байдаг ●

● !

Зааврыг яагаад заавал унших ёстой вэ ●

Д. Үгийг үеэр таслахдаа өнгөөр ялган будаарай.

М Э Н Д Э Л Д Э Г

Е. Даалгаврыг хэрхэн гүйцэтгэсэнээ 😞 😐 😊 дүрсээр илэрхийлээрэй.

Даалгавар 1

Даалгавар 2

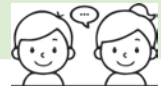
Даалгавар 3

Даалгавар 4

Даалгавар 5

ЭРҮҮЛ АМЬДРАЛ

ЯРИЛЦААД

Даалгавар 1

А. Аль нь эрүүл мэндэд ашигтай хүнс вэ? тэмдэглээрэй. Яагаад гэдгийг ярилцаарай.

Б. Зурагт тохирох үгийг сонгож бичээрэй.

Нөхөх үг: зугаалах, гүйх, бөмбөг тоглох, алхах, дугуй унах, усанд сэлэх

В. Зөв холбон өгүүлбэр болгон бичээрэй.

Өглөө эрт босохын тулд	долоо хоногт нэг өдөр л чихэр иддэг.
Хичээлд явахаас өмнө	бөмбөг тоглодог.
Хичээлээс ирсний дараа	дүрмээ заавал баримталдаг.
Хоол идэхийн өмнө	өдрийн цайгаа уудаг.
Шүдээ хамгаалахын тулд	тогтмол гараа угаадаг.
Найзуудтайгаа тоглоход	орой 22 цагаас өмнө унтдаг.

Г. Доорх өгүүлбэрийг асуух, захирах, анхааруулах өгүүлбэр болгож бичээрэй.

Цагаан идээ, жимс ногоо хэрэглэх нь зөв хооллолт мөн.

Д. Үгсийг бүлэглэж бичээрэй.

Ашиглах үгс. Ааруул, гар утсыг зөв ашиглах, жимс химсгэнэ, биеийн тамираар хичээллэх, хүнсний ногоо, дасгал хийх, мэндлэх, алхах, уучлал гуйх, гүйх, эрт унтах, сүү, хүндлэх

Эрүүл хүнс	Дасгал хөдөлгөөн	Зөв дадал зуршил
1. _____	1. _____	1. _____
2. _____	2. _____	2. _____
3. _____	3. _____	3. _____
4. _____	4. _____	4. _____

Даалгавар 2

“ШҮДЭЭ УГААЯ” ДУУГ СОНСООД

А. Дууны үйл явдлын дагуу зургийг дугаарлаж, цээжлээрэй.

Б. Дасгал хийх дарааллыг уншаад, зөв холбоорой.

- Толгойгоо баруун, зүүн тийш эргүүлээрэй.
- Толгойгоо тонгойлгож, гэдийлгээрэй.
- Толгойгоо нар зөв, наруу буруу бүтэн эргүүлээрэй.

В. Зүйр үгийг уншаад ярилцаарай. Цээжилж аваарай.

Амьд явбал

ууна. Эрүүл явбал **1000** лан.

Г. -аа, -оо, -өө, -ээ нөхцөлийг зөв залгаж бичээрэй.

Ам___ зайлъя. Тар___ угаая. Хичээл___ давтъя. Шүл___
 цээжилъе. Цал___ баримталъя. Аяга___ угаая. Хаалга___ хаая.
 Мал___ харилъя. Тэр___ цэвэрлэе. Нүд___ хайрлаарай.

Д. Дасгалын зааврыг бичээрэй.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Е. Үгийг үеэр таслахдаа өнгөөр ялган будаарай.

Даалгавар 3

“БӨӨРӨНХИЙ” ЭХИЙГ СОНСООД

А. Зөвийг сонгож дугуйлаарай.

1. Эхэд хэний тухай гардаг вэ?

- а. Дорж   б. Халиун
- в. Баатар   г. Хулан

2. Баатар хүү _____ дуртай.

- а. бялуу идэх   б. бөмбөг тоглох
- в. ном унших   г. дасгал хийх

3. Би _____ мундаг хүн болно.

- а. эрдэм номтой   б. хүч чадалтай
- в. уран гартай   г. ухаантай

4. Өвөө нь _____ тухай номуудыг өгч, уншихыг зөвлөв.

- а. гараг ертөнцийн   б. ан амьтны
- в. эрдэмтдийн   г. дасгал хөдөлгөөний

Б. Зөв холбоорой. Ярилцаарай.

Идсэн хоол болон хөдөлгөөний хэмжээ зохистой байвал

Хоол бага идээд хөдөлгөөн ихтэй байвал.

Хоол идээд хөдөлгөөн багатай байвал.

В. Эхийг ойлгосноо батлан, санал болгож буй мэдээллүүдийг тэмдэглээрэй.

№	Эх	Зөв	Буруу
1	Баатар тавдугаар ангид сурдаг.		
2	Ном унших дургүй.		
3	Биеийн тамирын хичээлд дуртай.		
4	Өвөө нь биеийн тамираар хичээллэхийг зөвлөсөн.		
5	Биеийн тамираар хичээллэсэн.		
6	Жингээ хасаж өндөр болсон.		

Г. Үгийг үеэр таслахдаа өнгөөр ялган будаарай.

Х О О Л Л О Д О Г

Даалгавар 4

А. Доорх үгсийг уншаад, хүснэгтэд тохируулан бичээрэй.

Эрүүл хүнс Эрүүл бус хүнс

Тараг, чацарганы шүүс, кока кола, ааруул, бэлэн гоймон, айраг, лууван, лаазалсан загас, овъёосны жигнэмэг, хиам.

☒	☒
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Б. Хоолны цэсээс нэг ба хоёрдугаар хоол захиалаарай. Чиний захиалсан хоол ямар үнэтэй болсон бэ?

ХООЛНЫ НЭР

Нэгдүгээр хоол:

_____

Хоёрдугаар хоол:

_____

ХООЛНЫ ҮНЭ:

Нэгдүгээр хоол:

_____ төгрөг

Хоёрдугаар хоол:

_____ төгрөг

Нийт _____ төгрөг

В. Өгүүлбэрийг доорх үгсээс сонгож гүйцээж бичээрэй.

- Болд үдийн хоол идэхээр _____ очив.
а. зоогийн газарт   **б.** дэлгүүрт   **в.** сургуульд   **г.** номын санд
- Болд 1-р хоолонд _____, 2-р хоолонд _____ захиалж, хоолоо идэж дуусаад _____ хийв.
а. цай   **б.** ногоотой шөл   **в.** боов   **г.** бууз   **д.** тооцоогоо

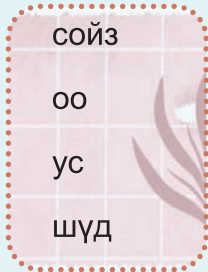
Г. Үгийг үеэр таслахдаа өнгөөр ялган будаарай.

З   А   Х   И   А   Л   А   А   Р   А   Й

Даалгавар 5

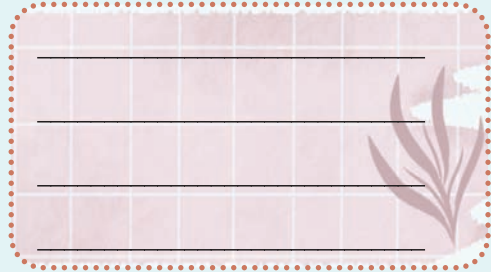
А. Доорх үгсэд тохирох нөхцөлийг залгаж бичээрэй.

+

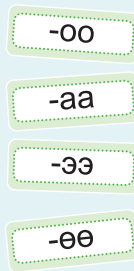
=

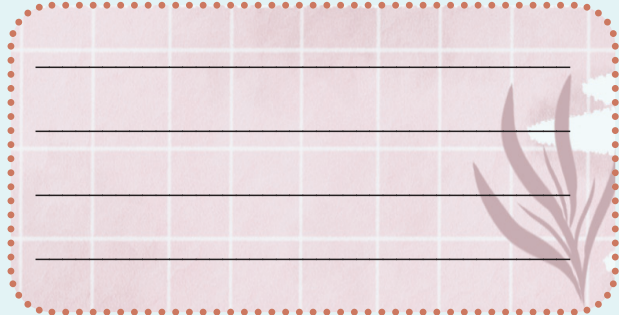
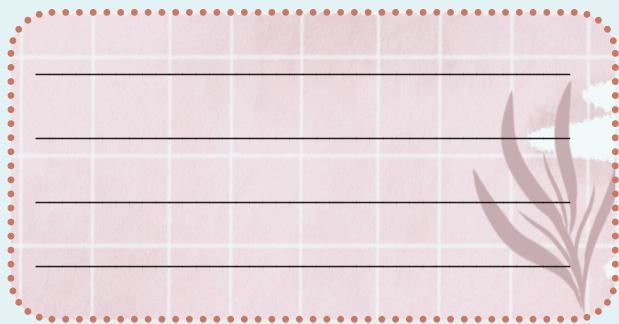
Б. Өгүүлбэр зохиож бичээрэй.

+

=

В. Анхааруулах өгүүлбэрийг асуух, хүүрнэх, захирах өгүүлбэр болгож дэвтэртээ бичээрэй.

Өдөр бүр шүдээ угаагаарай!

Г. Үгийг үеэр таслахдаа өнгөөр ялган будаарай.

Өөрийгөө үнэмлэе

А. Эхийг зөв дуудаж хурдан уншаарай.

Эрүүл хооллох

Монголчууд зуны улиралд цагаан идээ ундааг хэрэглэдэг. Тараг, эззгий, бяслэг, аарц, ааруул, өрөм, зөөхий, айраг, хоормог, хярмаар хооллож, ундаална.

Зуны сүүл, намрын эхэн сараас жимс жимсгэнэ, зэрлэг ногоог цагаан идээтэй хослуулан хэрэглэдэг. Жимс ногоог өвөл, хавар идэхэд зориулан нөөцлөн хадгална. Хүйтэрч эхлэх үеэс мах, өөх, шар, цагаан тос, арвай буудай, үр тариа зэрэг олон төрлийн идээг хослуулан хэрэглэнэ.

Хонины махыг намрын адаг, өвөл, хаврын эхэн саруудад, харин адууны махыг өвлийн дунд сар, ид хүйтний үед, үхрийн махыг хавар цагт түлхүү хэрэглэдэг уламжлалтай.

Б. Монголчууд өвөл, хавар, зун, намар ямар хоол хүнс хэрэглэдэг вэ? Ялгаж бичээрэй.

	цагаан идээ	ногоо	мах	үр тариа
өвөл				
хавар				
зун				
намар				

В. Өөрийн дуртай амттанг сонгож сурталчилгаа бичээрэй.

*Аман дотор тэсрэх ид шид
Тэнгэрт нисэх мэт амт.*

- ✓ Дэлхийн хамгийн амттай зайрмаг.
- ✓ Холимог жимсний амт.
- ✓ Хүүхэд бүрийн идэх дуртай зайрмаг.

**100гр тутамд
60 төгрөг хэмнээрэй.**

Г. Мах, гурил, сонгино оролцуулан хийж болох хоолны нэрсийг бичээрэй.

Д. Даалгаврыг хэрхэн гүйцэтгэсэнээ 😞 😐 😊 дүрсээр илэрхийлээрэй.

Даалгавар 1

Даалгавар 2

Даалгавар 3

Даалгавар 4

Даалгавар 5

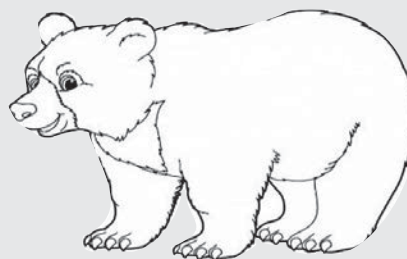
АМЬТАД

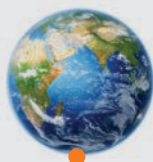
Даалгавар 1

“МУЗЕЙД” ХАРИЛЦАН ЯРИАГ СОНСООД

А. Эхэд тохирохгүй амьтны зургийг будаарай.

Б. Зургийг үгтэй холбоорой.

араг яс

дэлхий

музей

В. Охин яагаад айсан бэ? Зөв хариултыг сонгоорой.

Араг яснаас айсан учраас

Ангийнхнаа санасан учраас

Ядарсан учраас

Г. Зөв холбоорой.

Махан идэштэн үлэг гүрвэлүүд том толгойтой, хурц шүдтэй байсан.

Өвсөн тэжээлтэн үлэг гүрвэлүүд урт нарийхан хүзүүтэй, жижиг толгойтой байв.

Д. Тохирох үгийг бичээрэй.

онцлог шинж	үлэг гүрвэл	чоно
амьдардаг газар	ойд	_____
идэш тэжээл	өвс, мах	_____
гадаад төрх	аварга том	_____
одоо байгаа эсэх	үгүй	_____

Даалгавар 2

“ИРВЭС” ТАНИЛЦУУЛГЫГ СОНСООД

А. Ямар амьтны тухай сонссон бэ? Зөвийг тэмдэглээрэй.

Б. Зөвийг нь нөхөж бичээрэй.

1. Ирвэсийн төлийг

_____ гэнэ.

- гүен
- мөндөл
- бэлтрэг

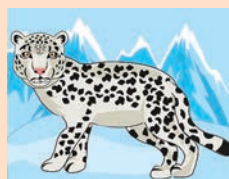
2. Ирвэс нь

_____ амьдардаг.

- тал газар
- өндөр ууланд
- ой модонд

3. Ирвэс

_____ амьтан.

- тоо толгой ихтэй
- тоо толгой ховор
- маш их тархсан

В. Хүснэгтийг нөхөж бичээрэй.

Ашиглах үгс: саарал, махан идэштэн, ой мод, говь, цөл, тал хээр, бэлтрэг, 6-8 жил, үхсэн амьтдын сэг зэм иддэг, сонсгол ба хараа сайтай, биеийн урт 160см, жин 70-80 кг.

Амьдрах орчин нь _____	Шинж чанар _____	Төлийг нь _____
Өнгө зүс _____		Идэш тэжээл _____
Биеийн урт, жин _____	Хэд насалдаг _____	Ашиг шим _____

Г. Нөхсөн хүснэгтийг ашиглан чонын тухай танилцуулга бичээрэй.

Д. Үгийг үеэр таслахдаа өнгөөр ялган будаарай.

Даалгавар 3

“ЗАГАС ХААНА УНТДАГ ВЭ?” ШҮЛГИЙГ СОНСООД

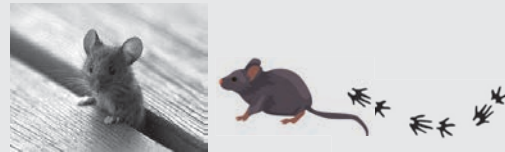

А. Шүлэгт орсон амьтдын нэрсийг олж будаарай.

Ж	О	Л	Д	Ж	Н	Ү	В	Ы	О
Ш	Н	О	Х	О	Й	Д	Н	О	Ш
О	Ш	В	Л	У	Ш	В	Ч	Э	Б
Б	Ы	Н	У	З	Ж	Ш	О	Э	Г
О	С	Б	Ш	А	Б	Н	Ч	Ү	Б
Д	Х	У	Л	Г	А	Н	А	Н	Д
Ж	В	О	Ч	А	У	Д	Ч	Э	Ы
Б	Н	С	Д	С	Ш	Н	Л	Г	Ж
Л	С	Ж	Ы	Н	О	С	Б	Л	Э
В	Х	Э	Р	Э	М	Д	Ж	С	Ы

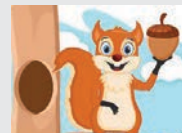
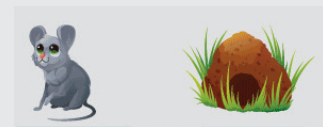
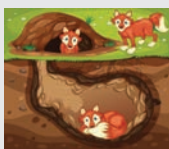

Б. Амьтад хаана амьдардаг вэ? Яриарай.

В. Тохирох үгсийг нөхөж бичээрэй.

Нөхөх үгс: модны хонгил, нүх, үүр, хулганы нүх, амьтны мөр

Г. Нөхөж бичээрэй.

Загасанд мөр байдаг уу?

Загас хаана амьдардаг вэ?

Blank space for writing answer to "Загасанд мөр байдаг уу?"

Blank space for writing answer to "Загас хаана амьдардаг вэ?"

Даалгавар 4

“МАЗААЛАЙН ТУХАЙ” УРИАЛГЫГ СОНСООД

А. Дэлхийд хэдэн толгой мазаалай байдаг вэ?

а. гуч

б. хорин найм

в. хорин тав

Б. Мазаалай хаана амьдардаг вэ? Зөвийг тэмдэглээрэй.

В. Мазаалайг яагаад хамгаалах болсон бэ? Зөвийг дугуйлаарай.

1. Зөвхөн Монголд амьдардаг болохоор...

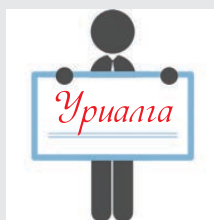
2. Дэлхийд хорин найман тоо толгой үлдсэн учраас...

3. Мазаалайн тоо толгой өсөж нэмэгдсэн учраас...

Г. Ирвэсийг хамгаалах уриалга бичээрэй.

Ашиглах үгс: Дэлхийд 6500 толгой байдаг, Монгол дэлхийд хоёрдугаарт ордог, уул хад, ховордсон, хамгаалъя, хайрлая.

Blank lines for writing a slogan.

Д. Ажиглаад дуурайн бичээрэй.

Жишээ: Туулай туулайн, туулайд, туулайл, туулайнаас, туулайгаар, туулайтай, туулай руу. Туулайн үр төлийг бөжигн гэнэ, дуртай хоол нь лууван.

Баавгай _____, _____, _____, баавгайнаас, _____, _____, _____. Баавгайн үр төлийг _____ гэнэ, дуртай хоол нь _____.

Нохой _____, _____, _____, _____, _____, _____, _____. _____ төлийг _____ гэнэ, _____.

Е. Үгийг үеэр таслахдаа өнгөөр ялган будаарай.

Даалгавар 5

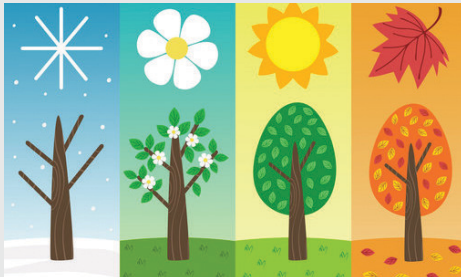
“ГОЁ ӨДӨР” ЭХИЙГ СОНСООД

А. Эхийн үйл явдал хаана болсон бэ? Зөвийг тэмдэглээрэй.

Б. Эхийн үйл явдал хэзээ болсон бэ?

- а. зуны улиралд
- б. намрын улиралд
- в. хаврын улиралд
- г. өвлийн улиралд

В. Өгүүлбэрүүдийг уншаад, хэсэг тус бүрээс нэг зөв өгүүлбэрийг сонгоод эх зохиож бичээрэй.

Хавар болж цас хайлав.
 Зун болж цас хайлав.
 Өвөл болж цас хайлав.
 Би ээжтэйгээ яргуй түүхээр явлаа.
 Би ээжтэйгээ яргуй түүсэн явлаа.
 Би ээжтэйгээ яргуй түүлээ явлаа.
 Цасан дээрээс шинэхэн яргуй цухуйж байв.
 Цасны дэргэдээс шинэхэн яргуй цухуйж байв.
 Цасан доороос шинэхэн яргуй цухуйж байв.

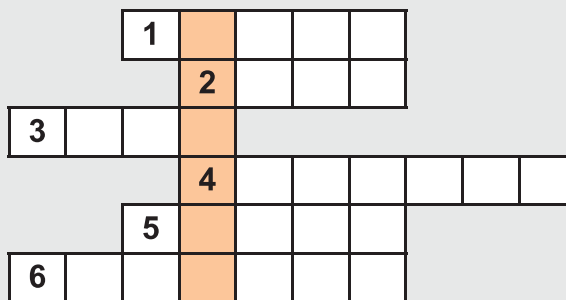

Г. Үгийн сүлжээг бөглөөд багананд үүссэн үгийг бичээрэй.

Үг: _____

Д. Үгийг үеэр таслахдаа өнгөөр ялган будаарай.

Даалгавар 6

“АРСЛАН ХУЛГАНА ХОЁР” СУРГАМЖИТ ӨГҮҮЛЛЭГИЙГ СОНСООД

А. Номын зохиолч нь хэн бэ?

а. Д. Нацагдорж

б. Арслан хулгана хоёр

в. Л. Толстой

Б. Номын нэр нь аль вэ?

а. Арслан хулгана хоёр

б. Л. Толстой

в. Арслан

В. Чухал санааг тэмдэглээрэй.

Найзын хэрэг бүтвэл өөрийн хэрэг бүтдэг.

Жижиг ч бай том ч бай ямар нэг тус буцаж ирдэг.

Жижиг ч бай том ч бай ямар нэг тус буцаж ирдэггүй.

Г. Сурагч Анхбатын номын тэмдэглэлийг уншаад өөрийн хөтөлсөн номын тэмдэглэлтэй харьцуулан яриарай.

НУУЦ Үзүүрлэл

Зохиолчийн нэр: Франсис Ходжсон Барнет

Номын төрөл: Хүүрсдийн Уран Зохиол

Товчлолын он: 1911 Товчлолын газар: Мориан

Номын тухай: Мори Леннокс өвчтэй үеэл ахтайгаа Цорхиур дахь том байшинд нь хамт амьдрахаар ирж, нууц цуцурлэлийн тирхүүр олон авга ахынхаа хүүртэй цур засаж, хүүг эргэн алхааж сурладаг.

Мааналдсан дур: Дикон, Мартагийн дүү Моригийн найз

Мааналдсан хэсэг: Дикон, Мори, Колин цуцурлэлийг засан, цагай тэнд өмгөрүүдэг хэсгүүд.

Танидаардан баатруудад хэрхэн нөлөөлсөн вэ?

Мори эрх, муухай ааштай, Колин зожил бүдүүрэг байсан.

Номоос ойлгосон зүйл: Сайхан сэтгэлээр ямарч хүний сэтгэлийг цэргээн болго.

Хэрвээ гол дурд тохиолдсон зүйл чамд ч бас тохиолдож байсан бол тэр талаараа бичээрэй! ♥

Д. Сурагч _____ миний хамгийн сүүлд уншсан номын тэмдэглэл.

1. Үйл явдал

2. Дүрүүд

3. Орчин

4. Гол санаа

5. Асуудал

6. Шийдэл

7. Сургамж

8. Сэтгэгдэл

Өөрийгөө үнэмлэ

А. Эхийг уншаад амьтдын нэрийн доогуур улаан өнгөөр, шувуудын нэрийн доогуур цэнхэр өнгөөр зураарай.

Төрсөн өдөр

Өнөөдөр ойн амьтад баяртай байна. Учир нь туулайн бөжингийн төрсөн өдөр. Бөжин төрсөн өдөртөө болжмор, тагтаа, тогоруу, үнэг, тарвага, хэрэм, дорго, өмхий хүрэнг урилаа. Шувууд дуу дуулж, амьтад бүжиглэж, үнэг хөгжим тоглов. Харин бөжин төрсөн өдөрт нь хүрэлцэн ирсэн найзууддаа талархснаа илэрхийлэв.

Б. Уншаад тааврыг тааж бичээрэй.

Би хэн бэ?

Би араатны хаан. Мах идэх дуртай, махчин амьтан.

Би ойд амьдардаг. Урт биетэй, урт хэлтэй. Надад хөл байхгүй.

Би усанд амьдардаг. Сэлж чаддаг. Надад чих, хөл байхгүй.

Би ойд амьдардаг. Урт хүзүү, урт хөлтэй. Биен дээрээ толботой.

В. Амьтад хаана амьдардаг вэ? Нөхөж бичээрэй.

Ашиглах үгс: үүр, нүх, байр, ичээ, тор

зөгийн _____

нохойн _____

шоргоолжны _____

чонын _____

хэрэмний _____

могойн _____

тахияны _____

баавгайн _____

аалзны _____

хулганы _____

Г. Үгийг үеэр таслахдаа өнгөөр ялган будаарай.

Ш У В У У Д Ы Н

Д. Даалгаврыг хэрхэн гүйцэтгэсэнээ 😞 😐 😊 дүрсээр илэрхийлээрэй.

Даалгавар 1

Даалгавар 2

Даалгавар 3

Даалгавар 4

Даалгавар 5

БАЙГАЛЬ ДЭЛХИЙ

Даалгавар 1

ТҮҮХИЙН ДУРСГАЛТ ГАЗРУУДЫН ТУХАЙ СОНСООД

А. Доорх түүхэн дурсгалт газруудын нэрийг уншаад зөв дугаарлаарай.

Түүхэн дурсгалт газрууд

1. Цонжин болдог
2. Бага Түргэний хүрхрээ
3. Толбо нуур
4. Мэлхий хад
5. Цагаан салаа
6. М.Икейн баганат хөшөө

Б. Зөв харгалзуулаарай.

Цонжин болдог	●	Дорнод аймаг Халх гол сум
Бага Түргэний хүрхрээ	●	Төв аймгийн Эрдэнэ сум
Толбо нуур	●	Баян-Өлгий аймгийн Улаанхус сум
Мэлхий хад	●	Баян-Өлгий аймгийн Толбо сум
Цагаан салаагийн хадны сүг зураг	●	Баян-Өлгий аймгийн Цэнгэл сум
М.Икейн баганат хөшөө	●	Улаанбаатар хотын Налайх дүүрэг

В. Өгүүлбэрийг гүйцээж бичээрэй.

Төв аймгийн Эрдэнэ сумын “Цонжин болдог” хэмээх газарт _____ хөшөө бий. _____ сүг зураг Улаанхус суманд байдаг. Бага Түргэний хүрхрээ _____ метр өндөр эгц хаднаас буудаг. Хан Хэнтийн дархан цаазат газарт “_____” хэмээх байгалийн нэн сонин тогтоцтой өндөр хад бий. Халх голын баруун эрэг дээр Монгол Улсын баатар _____ баганат хөшөө байдаг.

Даалгавар 2

ХАРИЛЦАН ЯРИАГ СОНСООД

А. Хэн хаана очихыг хүссэн бэ? Зөв харгалзуулаарай.

Жавхлан

Хулан

Өндөр уул

Алтай Таван богд

Б. Жавхлангийн гэр бүл хаана амрахаар болсон бэ? тэмдэглээрэй.

В. Бага Түргэний хүрхрээ рүү хэзээ очиж амрахаар болсон бэ? Дугуйлаарай.

а. энэ жил

б. хойтон жил

в. ноднин жил

Г. Цагаан салаагийн хадны сүг зургийн тухай гурван асуулт бичээрэй.

1. _____
2. _____
3. _____

Д. Цагаан салаагийн хадны сүг зургийн онцлогийг жагсаан бичээрэй.

Хадны хэмжээ	Юу юу зурсан байдаг вэ?
Урт нь 15 километр	1. _____
Өргөн нь 500 метр	2. _____
	3. _____
	4. _____

Е. Хүснэгт дэх түлхүүр үгийг ашиглан Цагаан салаагийн хадны зургийн тухай 5-6 өгүүлбэртэй эх зохиож бичээрэй.

Ё. Үгийг үеэр таслахдаа өнгөөр ялган будаарай.

Даалгавар 3

СУРТАЛЧИЛГААГ СОНСООД

А. Хаашаа аялахыг санал болгосон бэ? Зөвийг дугуйлаарай.

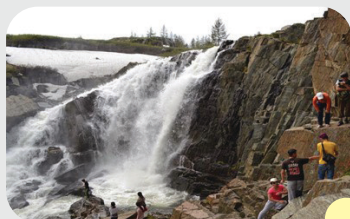
а. Мэлхий хад

б. Алтай таван Богд

в. Цонжин болдог

Б. Дөрвөн улирлыг нэг өдөрт үзэж болох газрыг тэмдэглээрэй.

В. Найрамдал оргил хаана байдаг вэ?

а. Сүүн голд

б. Хотон нуурт

в. Алтай Таван Богд ууланд

Г. Цагаан Салаагийн хадны сүг зургийг очиж үзэхэд зориулсан сурталчилгааг дараах үгсийг ашиглан бичээрэй.

Ашиглах үгс: Цагаан салаагийн хадны зураг, Монголын хамгийн гүн нуур, урт нь 15км, өргөн нь 500м, цэнгэг устай, амьтад, морь унасан хүмүүс, эртний арван долоон нуурын нэг, ан хийж буй анчид, байлдаж буй цэргүүд, аялахыг хүсэх, Хөвсгөл нуур, 8000 жилийн өмнөх зурган захиаг үзэх

Цагаан салаагийн хад руу аялугаа.

_____

_____

_____

_____

Д. Чиний бичсэн сурталчилгааг хаана хаана байрлуулж болох вэ? Жагсаан бичээрэй.

1. _____

2. _____

3. _____

Е. Үгийг үеэр таслахдаа өнгөөр ялган будаарай.

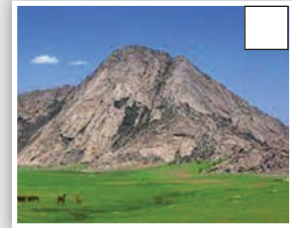
Даалгавар 4

“МИНИЙ НУТАГ” ШҮЛГИЙГ СОНСООД

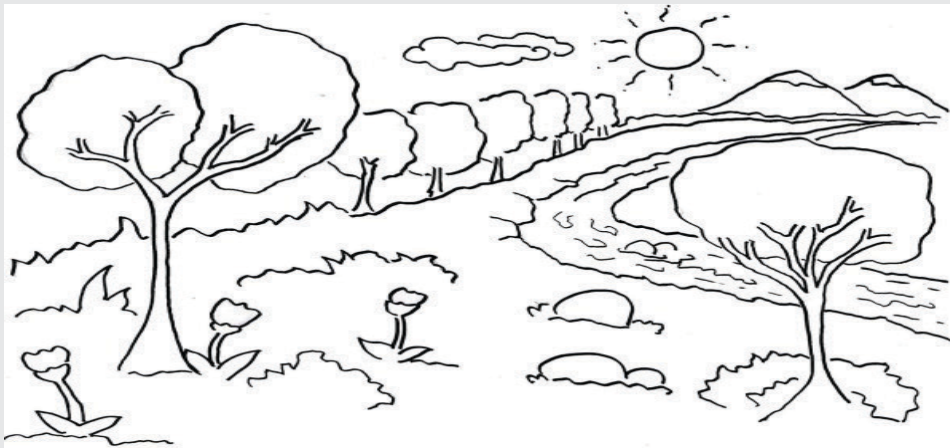
2 А. Шүлгийн мөртэй зургийг тохируулж дугаарлаарай.

1. Үнэр сайхан өвстэй
2. Өнгийн сайхан цэцэгтэй
3. Хадтай сайхан уултай
4. Хан бүргэд шувуутай
5. Арын сайхан рашаан ундармал
6. Арцны сайхан үнэр анхилмал

Б. Шүлгийн 1 ба 2 дугаар бадгийг сонсоод зургийг будаарай.

В. Тохирох үгсийг нөхөж бичээрэй.

Ашиглах үгс: гиймэл сар, ундармал рашаан, анхилмал үнэр.

Г. Холбоо үг үүсгээрэй. Үүсгэсэн холбоо үгсийг ашиглан өгүүлбэр зохиож бичээрэй.

Мод _____ уул, ус _____ газар, өвс _____ тал, од _____ тэнгэр

Д. Үгийг үеэр таслахдаа өнгөөр ялган будаарай.

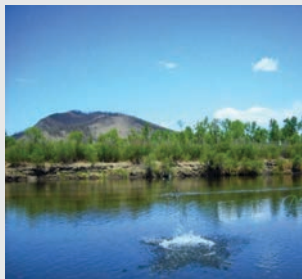

Даалгавар 5

“НУУРЫН ТУХАЙ” ЭХИЙГ СОНСООД

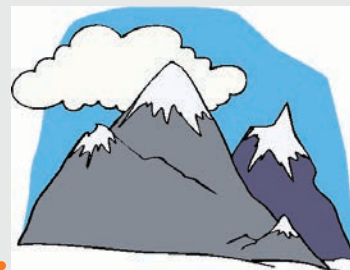
А. Хүмүүс амрах гэж хаана очдог байсан бэ? Дугуйлаарай.

а.

б.

в.

Б. Хүмүүсийг ирээд буцахад нуурын эргэн тойронд ямар болдог байсан бэ? тэмдэглээрэй.

Нуурын эргэн тойронд их хэмжээний хог хаягдал үлддэг байв.

Нуурын эргэн тойрныг цэвэрлэж үлдээдэг байв.

В. Зураг ашиглан өгүүлбэрийг гүйцээж бичээрэй

Усгүйлээр хушиус, _____, _____, _____,
альдарч чадахгүй.

Бид усаар _____, _____, _____,
_____.

Г. Үгийг үеэр таслахдаа өнгөөр ялган будаарай.

Даалгавар 6

ЗУРАГТ МЭДЭЭЛЛИЙГ СОНСООД

А. Дэлхийн бүх усыг хэдэн торх гэж бодсон бэ? Дугуйлаарай.

а. 10

б. 100

в. 1000

Б. Цэвэр ус хэдэн торх болдог вэ? Зөвийг тэмдэглээрэй.

1 торх

2 торх

97торх

В. Зурагт ямар чухал санааг дүрсэлсэн бэ? Дугуйлаарай.

а. Байгаль дэлхийгээ хайрлах

б. Ан амьтдыг хайрлах

в. Усаа гамтай ашиглах

г. Модыг услах

Г. Зургийн ялгааг ажиглаад уриалсан өгүүлбэр зохиож бичээрэй.

Д. Үгийг үеэр таслахдаа өнгөөр ялган будаарай.

Д Э Л Х И Й Г Э Э

Өөрийгөө үнэмлэе

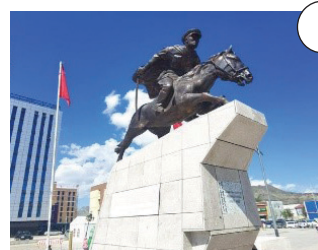
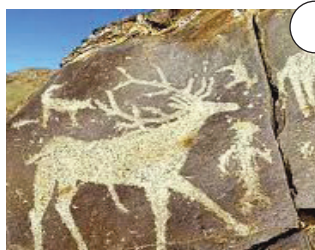
А. Эхийг зөв дуудан хурдан уншаарай.

Баатрын алдрын багана

Халх голын баруун эрэг дээр нэгэн багана байдаг. Энд эр зоригт Мазимын Икей тулалдаж яваад алтан амиа алдсан. Энэхүү баганыг Монгол орноор тойрон аялагч залуус босгожээ. Түүний гавьяаг мөнхжүүлж, Монгол улсын баатар цолоор шагнасан.

Б. Эхэд тохирох зургийг олоод тэмдэглээрэй.

В. Зурагт тохирох үгсийг зургийн доор бичээрэй. Ашиглах үгс: Чингис хааны морьт хөшөө, Бага Түргэний хүрхрээ, Мэлхий хад.

Г. Зөв хариултыг нь дугуйлаарай

1. Ус бол _____ ёстой баялаг.

- а. тоглох
- б. хамгаалах
- в. ургах

2. Ус бол дэлхий дээрх амьдралын _____.

- а. баялаг
- б. эх булаг
- в. түүх

Д. Үгийг үеэр таслахдаа өнгөөр ялган будаарай.

Е. Даалгаврыг хэрхэн гүйцэтгэсэнээ дүрсээр илэрхийлээрэй.

Даалгавар 1

Даалгавар 2

Даалгавар 3

Даалгавар 4

Даалгавар 5

ХУВЦАСЛАЛТ, ХУВИЙН СОЁЛ

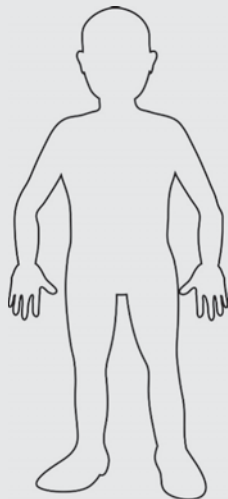

Даалгавар 1

ЭХҮҮДИЙГ СОНСООД

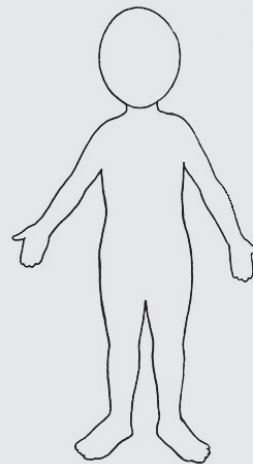
А. Гэр бүлийнхэн ямар хувцас өмссөнийг зураарай.

Аав

Хүү

Ээж

Б. Харилцан яриг сонсоод даалгаврыг тэмдэглээрэй.

1. Бат ямар хэмжээтэй хувцас өмсдөг вэ?

- XS   S   M   L   XL

2. Бат ямар хэмжээтэй гутал өмсдөг вэ?

- 35   36   37   38   39

3. Дэлгүүрт хямдрал байсан уу?

- байгаагүй   байсан 20%   байсан 30%   байсан 40%

4. Бат ..... гутал авсан.

- пүүз   сандаал   усны гутал   гэрийн шаахай

5. Бат ..... цамц авсан.

- даавуун   ноолууран   задгай энгэртэй   малгайтай

6. Бат төлбөрөө ..... төлсөн.

- бэлнээр   картаар

В. Худалдагч дэлгүүрийнхээ давуу талыг юу гэж танилцуулав? Бичээрэй.

Г. Өгүүлбэрийг уншаад тохирох зургийг дугаарлаарай.

Хувцасны төрлүүд

1. богино ханцуйтай цамц	5. бэлтгэлийн цамц
2. урт ханцуйтай цамц	6. задгай энгэртэй цамц
3. хоолойтой цамц	7. өндөр захтай цамц
4. ханцуйгүй цамц	8. гурвалжин захтай цамц

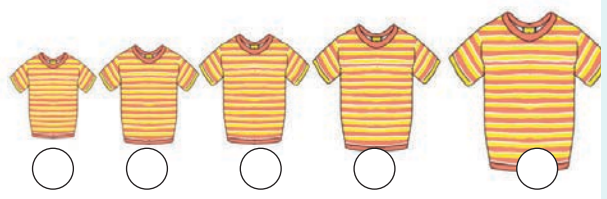
Хувцасны материал

1. илгэн _____	6. ноолууран _____
2. хилэн _____	7. даавуун _____
3. ноосон _____	8. тааран _____
4. жинсэн _____	9. сийрсэн _____
5. арьсан _____	10. торгон _____

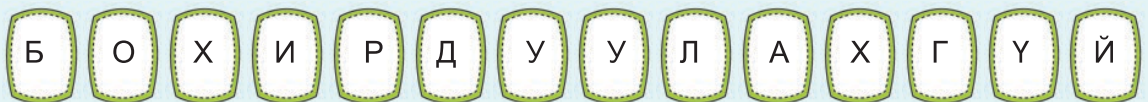

Загвар, хэмжээ

1. судалтай	5. эрээн	1. том
2. цулгуй	6. цэцэгтэй	2. жижиг
3. шоотой	7. хээтэй	3. маш том
4. одтой	8. зурагтай	4. маш жижиг
		5. дунд

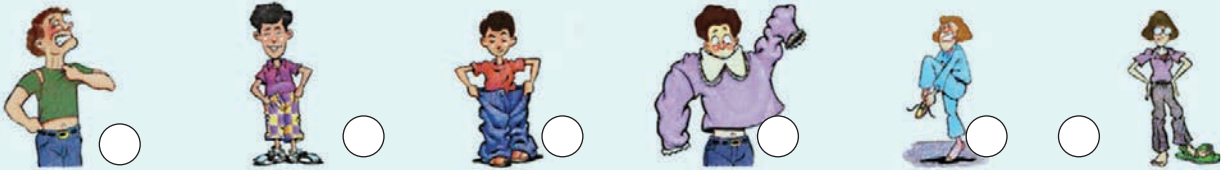
Д. Үгийг үеэр таслахдаа өнгөөр ялган будаарай.

Даалгавар 2

2 А. Өгүүлбэрийг уншаад тохирох зургийг дугаарлаарай.

1. Батад өмд томдож байв.	4. Болдын футболк багаджээ.
2. Туяагийн гутал томджээ.	5. Доржийн цамцны ханцуй уртаджээ.
3. Зоригийн богино өмд багадсан байна.	6. Эгшиглэнгийн шаахай багадаад хөлд нь орохгүй байв.

Б. Дахин уншаад хүн бүрд юу хэрэгтэй гэдгийг дугуйлаарай.

1. Бат _____ -ийг олох хэрэгтэй.	а. илүү том б. хямд в. жижиг	4. Болд _____ -ыг олох хэрэгтэй.	а. илүү том б. богино в. хямд
2. Туяа _____ хосыг олох хэрэгтэй.	а. илүү хөөрхөн б. илүү том в. жижиг	5. Дорж _____ -ийг олох хэрэгтэй.	а. илүү хатуу б. илүү сул в. богино
3. Зориг _____ -ыг олох хэрэгтэй.	а. илүү бөх б. илүү том в. жижиг	6. Эгшиглэн _____ хэмжээтэйг олох хэрэгтэй.	а. жижиг б. илүү том в. илүү тухтай

В. Зурагт тохирох үгийг нөхөж бичээрэй. **Нөхөх үг:** үнэтэй, хямд

50,000₮

40,000₮

20,000₮

80,000₮

60,000₮

20,000₮

Г. Юу юунаас үнэтэй, юу юунаас хямд байгааг өгүүлбэр зохиож бичээрэй.

Д. Үгийн сүлжээг бөглөж багананд бүтсэн өгүүлбэрийг уншаарай.

1. Pink handbag

2. Green gloves

3. Orange jacket

4. Purple shoes

5. Brown shoes

6. Brown shoes

7. Yellow raincoat

8. Green and yellow scarf

9. Purple vest

10. Green and yellow scarf

11. Brown socks

12. Brown belt

13. Purple dress

14. Purple vest

15. Purple dress

16. Brown boots

17. Blue hat

18. Blue sailor shirt

19. Dark blue skirt

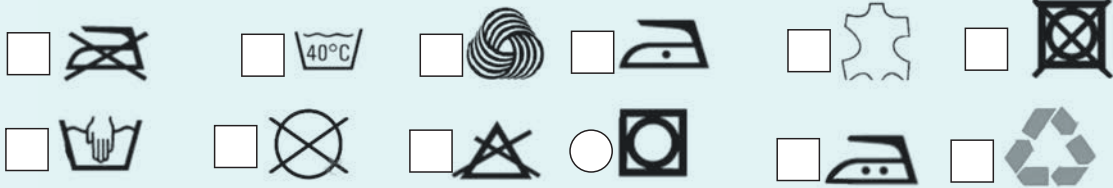
20. Yellow coat

Е. Үгийг үеэр таслахдаа өнгөөр ялган будаарай.

Х Я М Д Р А Л Т А Й

Даалгавар 3

2 А. Өгүүлбэрийг уншаад тохирох зургийг дугаарлаарай.

1. Индүүдэж болохгүй.
2. Бага хэмд индүүдэх хэрэгтэй.
3. Ноосоор хийсэн.
4. Хүйтэн усаар угаах хэрэгтэй.
5. Арьсаар хийсэн.
6. Дахин боловсруулж болно.
7. Угаалгын машинд хатааж болохгүй.
8. Угаалгын машинд хатааж болохгүй.
9. Цайруулагч хэрэглэж болохгүй.
10. Дунд зэргийн хэмд индүүдэх хэрэгтэй.
11. Угаалгын машинд хатааж болно.
12. Зөвхөн гараар угаана.
13. Хими цэвэрлэгээнд цэвэрлэж болохгүй.

Б. Уншаад агуулгыг зураглаарай.

- Бүлээн усаар угаана.
- Бага хэмд индүүднэ.
- Цайруулагч хэрэглэж болохгүй.
- Арьсаар хийсэн.

Үлгэрлэвэл:

- Гараар угаана.
- Дунд зэргийн хэмд индүүднэ.
- Хими цэвэрлэгээнд цэвэрлэж болохгүй.

В. Буруу арчилснаас үүдэн гарах эрсдэлийг холбоорой.

агшина

буруу индүүдсэн

сунана

цайруулагч хэтрүүлсэн

өнгөө алдана

буруу угаасан

хэврэгшинэ

буруу хатаасан

Г. Дээрх үгсийг ашиглан “-аас болж...” хэмээх холбох үгээр өгүүлбэр зохион бичээрэй. Үлгэрлэвэл: Буруу хатааснаас болж хувцас сунана.

А. Зурагт тохирох үгийг сонгож дугуйлаарай.

- а) халууцсан
- б) догдолсон
- в) даарсан

- а) ичсэн
- б) өлссөн
- в) гайхширсан

- а) аз жаргалтай
- б) ичсэн
- в) уурласан

- а) хайрласан
- б) гунигтай
- в) цочирдсон

- а) айсан
- б) нойрмог
- в) ганцаардсан

- а) бухимдсан
- б) өвдсөн
- в) тэвчсэн

- а) зугаатай
- б) баяр хөөртэй
- в) хилэгнэсэн

- а) жигшсэн
- б) тав тухтай
- в) сэтгэл хангалуун

- а) зоригтой
- б) уйдсан
- в) халууцсан

- а) тав тухтай
- б) гайхширсан
- в) атаархсан

- а) гунигтай
- б) өөдрөг
- в) тайван

- а) айсан
- б) баяр хөөртэй
- в) тоомжиргүй

- а) амарсан
- б) тайван
- в) ядарсан

- а) бахархсан
- б) уурласан
- в) гайхширсан

- а) аз жаргалтай
- б) хардсан
- в) атаархсан

- а) сэтгэл догдолсон
- б) тав тухтай
- в) уйдсан

Даалгавар 5

А. Асуултад хариулан сонгож будаарай.

УУРТАЙ

Уурласан үедээ юу хийвэл тайвширдаг вэ? Бодоорой.

1. Тайвшрахын тулд юу хийх вэ? Будаарай.

гүнзгий амьсгалах

арав хүртэл тоолох

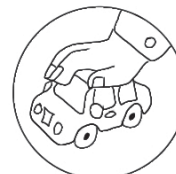
ганцаараа байх

гадаа гарах

зураг зурах

тоглох

ГУНИГТАЙ

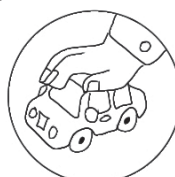

Уйтгар гунигтай үедээ юу хийвэл сэргэдэг вэ? Бодоорой.

2. Уйтгар гунигаасаа салахын тулд юу хийх вэ? Будаарай.

итгээдэг хүндээ хандах

дуртай тоглоомоор тоглох

агаар тэврэх

зураг зурах

дасгал хийх

хөгжим сонсох

ЯДАРСАН

Ядарсан үедээ яавал сэргэдэг вэ? Бодоорой.

3. Сэргэхийн тулд юу хийх вэ? Будаарай.

амрах

ном унших

эрүүл хооллох

унтах

салхинд алхах

зурагт үзэх

АЖИГЛААД

АЙДАС

Айж байгаа үедээ яавал тайвширдаг вэ? Бодоорой.

4. Айдсаа даван туулахын тулд юу хийх вэ? Будаарай.

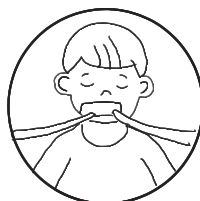
итгэдэг хүнтэйгээ ярилцах

зураг зурах

тэврэх

гүнзгий амьсгаа авах

найзтайгаа тоглох

сайхан зүйл бодох

УЙТГАРЛАСАН

Уйтгартай үедээ юу хийж сэргэдэг вэ? Бодоорой.

Уйтгараа сэргээхийн тулд юу хийх вэ? Будаарай.

хэн нэгэнтэй ярилцах

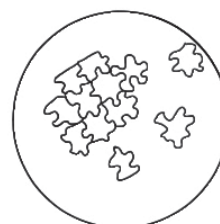
гадаа тоглох

зураг зурах

ном унших

тоглоом эвлүүлэх

гэр барих

Б. Сөрөг сэтгэл хөдлөлийг хэрхэн даван туулдаг тухайгаа яриарай.

В. Үгийг үеэр таслахдаа өнгөөр ялган будаарай.

Г А Н Ц А А Р Д М А Л

Өөрийгөө унэмье

 А. Харилцан яриаг сонсоод тохирох үсгийг бичээрэй.

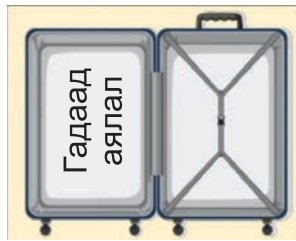
Туяа Бат

Эгшиглэн Билгүүн

Ану Болд

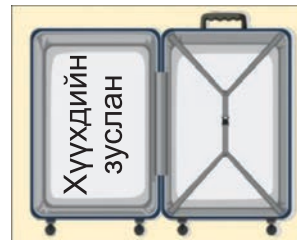
Сүхээ Туул

 Б. Гар тээшинд хийх хувцаснуудынхаа нэрийг бичээрэй.

_____

_____

_____

_____

 В. Тохирох үгийг тэмдэглээрэй.

товч	☐ хадах ☐ дэвсэх ☐ бүслэх	тохой	☐ нөхөх ☐ уях ☐ хадах	улавч	☐ дэвсэх ☐ уях ☐ бүслэх
цэцэг	☐ хатгах ☐ дэвсэх ☐ бүслэх	бүс	☐ нөхөх ☐ хадах ☐ бүслэх	тууз	☐ уях ☐ дэвсэх ☐ нөхөх

 Г. Сөрөг сэтгэл хөдлөлүүдийг нэрлэн бичээрэй.

 Д. Чи сөрөг сэтгэл хөдлөлөө хэрхэн удирддаг вэ? Яриарай.

 Е. Даалгаврыг хэрхэн гүйцэтгэсэнэ   дүрсээр илэрхийлээрэй.

Даалгавар 1

Даалгавар 2

Даалгавар 3

Даалгавар 4

Даалгавар 5

УЛАМЖЛАЛ, ЁС ЗАНШИЛ

Даалгавар 1

ХАРИЛЦАН ЯРИАГ СОНСООД

А Эгшиглэнгийн дуртай баяр аль вэ? тэмдэглээрэй.

Б. Наадам хэзээ болдог вэ?

а. 7 сард

б. 3 сард

в. 1 сард

В. Зөв харгалзууларай.

морины уралдаан

мэргэн

бөхийн барилдаан

хурдан

сурын харваа

хүчтэй

Г. Хамгийн сүүлд ирсэн даагыг юу гэж нэрлэдэг вэ?

а. Түрүү магнай

б. Тод магнай

в. Баян ходоод

Д. Эрийн гурван наадмын тухай сонирхсон асуултаа бичээрэй.

Е. Эрийн гурван наадмын тохирох үгийг нөхөж бичээрэй.

Бөхийн барилдаан	Морины уралдаан	Сурын харваа
зодог _____	даага	бай
начин _____	шүдлэн	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Ё. Дээрх түлхүүр үгийг ашиглан эрийн гурван наадмын тухай 5-6 өгүүлбэртэй эх зохиож бичээрэй

Ж. Үгийг үеэр таслахдаа өнгөөр ялган будаарай.

Х О Ё Р Д У Г А А Р Т

Даалгавар 2

А. Эхийн тодруулсан үгийг давтан уншаарай.

Улсын их баяр наадамд тав давсан бөхөд **начин** цол, зургаа давбал **харцага**, долоо давбал **заан**, найм давбал **гарди**, ес давбал **арслан**, түрүүлбэл **аварга** цол олгодог.

Тиймээс бөхийн цол нь амжилтынх нь илрэл болдог.

Б. Зөв харгалзуулаарай.

БӨХИЙН ЦОЛ

5 давбал	арслан
6 давбал	харцага
7 давбал	гарди
8 давбал	аварга
9 давбал	заан
10 давбал	начин

В. Баярын нэрийг нөхөж бичээрэй.

Зун болдог баяр

Өвөл болдог баяр

Г. Бөхийн цолуудаас шувууны нэрээр нэрлэснийг түүж бичээрэй.

Д. Үгийг үеэр таслахдаа өнгөөр ялган будаарай.

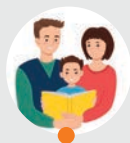

Даалгавар 3

“ЕРТӨНЦИЙН ГУРАВ”-ЫГ СОНСООД

А. Зөв харгалзуулаарай.

Атар газрын цэцэг

Аав ээжийн сургаал

Арван тавны сар

Б. Тохирох үгийг нөхөж бичээрэй. **Нөхөх үг:** гоё, сайхан, хөөрхөн

Атар газрын цэцэг нэг...

Бой нь арилсан хүүхэд нэг...

Аав ээжийн сургаал нэг...

Борвио нээсэн гөлөг нэг...

Арван тавны сар нэг ...

Босож тэнцэж байгаа ботго нэг...

_____

_____

В. Ертөнцийн гурвыг дуурайн зохиож бичээрэй.

Ахмадын үгийг **сонсдоггүй** бол нэг муу
Аав ээжээ **асардаггүй** бол нэг муу
Ажил хөдөлмөр **эрхэлдэггүй** бол нэг муу

Тодруулсан үгийн оронд нөхөх үгс: Хүндэлдэггүй, хайхардаггүй, хийдэггүй

Г. Үгсийг ашиглаад ертөнцийн гурав зохиогоорой.

_____ дээд

_____ дунд

_____ доод

баян

Ашиглах үгс:

эд хөрөнгө, эрдэм

ном, үр хүүхэд

Д. Доорх үгэнд тохирох нөхцөлийг залгаж, холбоо үг бүтээн бичээрэй.

ээж

тав

газар

хүн

-НИЙ

-ЫН

-НЫ

-ИЙН

+

=

Э

Р

Х

Э

Л

Д

Э

Г

Г

Ү

Й

Е. Үгийг үеэр таслахдаа өнгөөр ялган будаарай.

Даалгавар 4

А. Аль нь монгол үндэсний хувцас вэ? Зөвийг тэмдэглээрэй.

Б. Монгол үндэсний хувцасны нэрийг олж будаарай. Будсан үгээ сайхан бичээрэй.

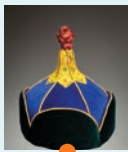

к	о	р	м	а	л	г	а	й
у	т	о	о	р	ц	о	г	о
ш	х	а	н	т	а	а	з	ш
э	о	й	г	у	т	а	л	р
р	ш	у	о	э	о	й	у	э
д	э	э	л	о	р	у	ш	о

В. Зөв харгалзуулаарай.

Мандах
төрийн

Тэгш
төрийн

Бүтэх
төрийн

Хаан
төрийн

Түшиг
төрийн

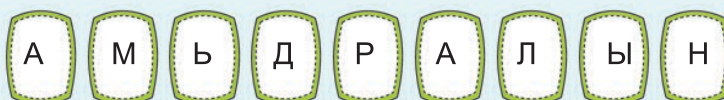
Г. Цэгийн оронд үг нөхөж, зөв цэвэр алдаагүй хуулж бичээрэй.

Ашиглах үгс: хот суурин, дээл, настай хүмүүс, залуус, хүүхдүүд, гоёлын, үстэй дээл, хөвөнтэй дээл

Монгол үндэсний _____ олон төрөл байдаг. Дээлийг _____, _____, _____ өмсдөг. Дээлийг өмсөх зориулалтаар нь _____, _____ гэж ангилдаг. Мөн өвөл _____ хавар намар _____, зун тэрлэг өмсдөг юм. Одоо цагт _____ газрын хүмүүс дээлийг зөвхөн баяр ёслолын үеэр өмсдөг болсон.

Д. Үгийг үеэр таслахдаа өнгөөр ялган будаарай.

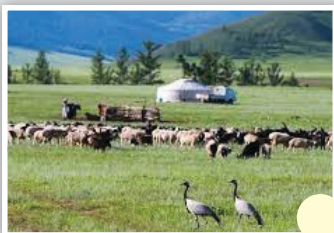

Даалгавар 5

“ГУРВАН ОХИН” ЭХИЙГ СОНСООД

А. Гурван охины ээж хаана амьдардаг байсныг тэмдэглээрэй

Б. Үйл явдал хэзээ болсон бэ? Дугуйлаарай.

а. Гурван охин ээжтэйгээ хамт амьдарч байхад

б. Гурван охиноо хооллож байхад

в. Гурван охин өсөж, гэрээсээ явсны дараа

В. Цэгийн оронд ойролцоо утгатай үг бичээрэй

амрах завгүй

Эмэгтэй _____ ажилласан.

асрахын

Тэр ажлыг охидоо _____ тулд хийсэн.

Ээжийгээ асарсан отгон охин нь _____ амьдарсан.

Г. Зөв үйлдлийг тэмдэглээрэй. Яагаад? Тайлбарлаж бичээрэй.

Д. Үгийг үеэр таслахдаа өнгөөр ялган будаарай.

Даалгавар 6

А. Зөвийг дугуйлаарай.

1. Хэнийг урьсан бэ?

- а.** Гэрэл
- б.** Хүүхэд, гэр бүлийн газар
- в.** Хүүхдийн парк

2. Юунд урьсан бэ?

- а.** Хүүхдийн эрхийн хамгаалах өдөрт
- б.** Баярын цэнгүүнд
- в.** Хүүхдийн баярт

3. Хаана очих вэ?

- а.** хүүхдийн паркт **б.** хүүхдийн баярт **в.** хүүхдийн эрхийн хамгаалах өдөрт

4. Хэзээ очих вэ?

- а.** 6 сарын 14-ний 1 цагт
- б.** 1 сарын 6-ны 14 цагт
- в.** 6 сарын 1-ний 14 цагт

5. Хэн урьсан бэ?

- а.** Гэрэл
- б.** Хүүхэд, гэр бүлийн газар
- в.** Хүүхдийн парк

Б. Урилгыг уншаад нөхөж бичээрэй.

Хаана: _____

Хэнээс: _____

Юунд: _____

Хэнд: _____

Хэзээ: _____

В. Үгсийг ашиглан урилга бичээрэй.

Ашиглах үгс:

- 1-ангийн анги удирдсан багш нар,
- Бяцхан үрсийн эрдмийн баярт
- Хүндэт эцэг эх таныг
- 2022 оны 05 сарын 13-нд 15.00 цагт
- Сургуулийн “Урлаг” танхимд

Урилга

Хэнийг _____

Юунд _____

Хаана _____

Хэзээ _____

Хэн _____

Г. Үгийг үеэр таслахдаа өнгөөр ялган будаарай.

М О Р И Л О Х Ы Г

Даалгавар 7

А. Эхийн тухай ярилцаарай. Юуны тухай өгүүлсэн бэ?

Монгол айлд ямар ёс журам байдаг вэ?

Айлын гадаа мориор, машин тэргээр ширүүн давхиж очдоггүй. Улирал болон хийж буй ажил үйлтэй холбоотой бэлгэ дэмбэрлийн үг хэлж, хүмүүстэй мэндэлдэг. Айлын хаалгаар шагайчхаад оролгүй буцаж болохгүй. Тавагтай идээнд баруун гараа хүргэж идээнээс амсана. Солгой гараараа хоол цай авдаггүй. Хүүхдүүд ахмад хүмүүсээс түрүүлж тавагтай идээнд хүрдэггүй.

Б. Дараах мэндийн үгс ямар улиралд тохирох вэ? Ярилцаарай. Зурагт тохирох дугаарыг тэмдэглээрэй.

1. Мал сүрэг мэнд, өнтэй сайхан өвөлжиж байна уу?
2. Мал тарга тэвээрэг сайн авч байна уу?
3. Төл мэнд, сүрэг өсөж байна уу?
4. Мал сүрэг тарга сайн авав уу?

В. Тохирох бэлгэ дэмбэрлийн үгийг холбоорой.

Авсандаа ачтай,
Өгсөндөө
өлзийтэй болог!

Үйл нь
уран болог!

Саасан
сүү нь сав
дүүрэг!

Хожил
хоёр
тийшээ.

Чанасан цай
чинь бурам
болог.

Г. Тохирох дугаарыг хүснэгтэд бичээрэй

1. Ус өвс элбэг дэлбэг, тарган сайхан өвөлжиж байна уу?
2. Өвөлжөө бууц тавтай, чоно нохой тайван уу?
3. Малын тарга хүч тогтож, тавтай сайхан намаржиж байна уу?
4. Өвс хадлан их авч, өвлийн бэлтгэлээ базаасан уу?
5. Тарган тавтай хаваржиж байна уу?
6. Зуншлага сайхан болж байна уу?
7. Ногоо цагаа элбэг дэлбэг үү?
8. Газрын гарц, малын тарга хүч сайн уу?
9. Хур бороо элбэг, мал сүрэг таргалж байна уу?

Өвлийн улиралд тохирох мэндийн үгс	Хаврын улиралд тохирох мэндийн үгс	Зуны улиралд тохирох мэндийн үгс	Намрын улиралд тохирох мэндийн үгс
2,			

Өөрийгөө үнэмлэ

А. Эхийг зөв дуудан хурдан уншаарай.

Өндөр болоорой

Би аавтайгаа хамт автобусанд явж байлаа. Бид хоёр хоёулаа сандал дээр сууж явав. Тэгтэл нэг эмээ ороод ирлээ. Би “Эмээ, та энд суу” гээд босов. Эмээ толгойг минь илснээ “Ямар сайн хүү вэ, өндөр болоорой” гэв. Өндөр настнаа хүндлээд өдөр бүр ийм үг сонсох сайхан шүү! Бас түүний хэлснээр би өндөр болох болов уу?

Б. Эхэд тохирох зургийг олж тэмдэглээрэй.

В. Аль улиралд ямар дээл өмсдөг вэ? Харгалзуулаарай.

тэрлэг

үстэй дээл

хүрэм

хантааз

Хавар

Намар

Өвөл

Зун

Г. “Өндөр болоорой” гэсэн үгтэй ойролцоо ерөөлийг олж дугуйлаарай.

а. Үйл бүтэг

б. Буянаа нэм

в. Хожил хоёр тийшээ

Д. Хариултад тохирох асуултыг бичээрэй.

Асуулт	Хариулт
_____?	Эмээ толгойг минь илсэн.
_____?	Бид хоёр сандал дээр сууж байв.
_____?	Өндөр настнаа хүндлэх сайхан.

Е. Даалгаврыг хэрхэн гүйцэтгэсэнээ дүрсээр илэрхийлээрэй.

Даалгавар 1

Даалгавар 2

Даалгавар 3

Даалгавар 4

Даалгавар 5

ДАВТЛАГА

Даалгавар 1

“ГУРВАН БААТАР” ШҮЛГИЙГ СОНСООД

А. Хичээлийн хэрэгслийг тэмдэглээрэй.

Б. Утгаар нь зөв харгалзуулаарай.

Халтар хултараас салгадаг ●

Үзсэн харсныг зурдаг ●

Зөрүүг зөвтгөдөг ●

Цэвэрч, эрүүл байхад минь тусалдаг ●

Алдааг залруулдаг ●

Санасыг мартуулалгүй тэмдэглэдэг ●

● Баллуур

● Саван

● Харандаа

В. Утгаараа ялгаатай үгийн доогуур зураарай.

хорогдох, элэгдэх, ихсэх, багасах, жижгэрэх

баллах, арилгах, цэгцлэх, арчих, цэвэрлэх

туслах, дэмжих, ойлгох, өршөөх, уучлах, басамжлах

баярлах, уурлах, хөөрөх, инээх, наргих, баясах

Г. Баллуур, харандаа, саван гуравтай ойролцоо утга үүрэгтэй үгийг олж бичээрэй. Жишээ: харандаа - үзэг

харандаа	_____
саван	_____
баллуур	_____

Д. Хичээлийн хэрэгслүүдээс юу байхгүй бол хэцүү вэ? Бичээрэй.

Жишээ нь: Үзэг минь байхгүй байсан бол би хичээлээ бичиж тэмдэглэж чадахгүй байсан.

_____

_____

Е. Үгийг үеэр таслахдаа өнгөөр ялган будаарай.

Даалгавар 3

“БҮРГЭДЧИН ОХИН” ЭХИЙГ СОНСООД

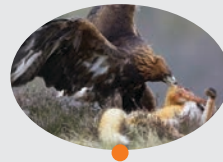
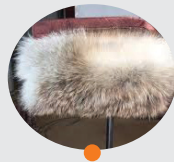

А. Тохирох өгүүлбэрийг сонгоорой.

	тийм	үгүй
Айшолпан харцага сургадаг.		
Израйлын гэрэл зурагчин Айшолпаны зургийг хальсанд буулгажээ.		
Тэрээр тавин хэмийн хүйтэнд найман цагийн турш ан хийдэг.		
Айшолпан 14 настай.		
“Бүргэдчин охин” кино Оскарт нэр дэвшсэн.		
Айшолпан бол казахын ард түмний бахархалт охин юм.		
Үнэгний арьсаар гутал хийж өмсдөг.		

Б. Зөв харгалзуулаарай.

бүргэдийн ан

хахир хатуу өвөл

зургийн хальс

үнэгэн малгай

В. Дараах өгүүлбэрүүдийг ашиглан “Бүргэдтэй анчин” киноны танилцуулга, сурталчилгааг бичээрэй.

Айшолпаны амьдрал

бүргэдээр ан хийх урлаг

тэсвэр хатуужил

бүргэдийн баяр

Г. Утгаар нь харгалзуулаарай..

Бушуу туулай борвиндоо баастай

Оролдлого сайт оройд нь

Бэрхшээлийн ард бэлэг

Хичээл зүтгэлийн ард амжилт байдаг.

Тууштай байвал амжилтад хүрдэг.

Хөнгөн хуумгай байдал сайн зүйлд хүргэхгүй.

Д. Дээрх зүйр үгсээс эхийн утгад тохирохыг сонгож тайлбарлан яриарай.

Е. Үгийг үеэр таслахдаа өнгөөр ялган будаарай.

А И Ш О Л П А Н Ы

Даалгавар 4

“МОНГОЛ ХҮҮХДИЙН ЭРХЭМЛЭХ ЕСӨН ЗҮЙЛ” ШҮЛГИЙГ СОНСООД

А. Шүлгийн хэсгийг нөхөж бичээрэй.

БИ

_____ эрхэмсэг

_____ хүнлэг

_____ эрэмгий

_____ зорилготой

**МОНГОЛ
ХҮҮХЭД**

Б. Цэгийн оронд тохирох үгийг бичээрэй

Үгс: өөдрөг, хариуцлагатай, бүтээлч, ухаалаг

Хатуу бэрхээс халирдаггүй _____

Үнэнч шударгыг дээдэлдэг _____

Ажил хөдөлмөрт шамдангуй _____

Ахан дүүсээ хүндэлдэг _____

В. Шүлэгт монгол хүүхдийн эрхэмлэх хэдэн зүйлийг дурдсан бэ?

а. 10

б. 9

в. 8

г. 7

Г. Эсрэг утгаар нь үгийг харгалзуулаарай.

ачлалтай

сул дорой

хүнлэг

ачлалгүй

эрэмгий

хүн чанаргүй

Д. “Би ардынхаа уламжлалыг дээдэлдэг” өгүүлбэрийг хувирган бичээрэй.

Асуух өгүүлбэр

Анхааруулах өгүүлбэр

Захирах өгүүлбэр

Е. Үгийг үеэр таслахдаа өнгөөр ялган будаарай.

У Л А М Ж Л А Л А А

МОНГОЛ ХЭЛ IV ДАСГАЛ АЖЛЫН ДЭВТЭР

Хос хэлний сургалттай ерөнхий боловсролын
сургуулийн 4 дүгээр ангид судална.

Зохиогчийн баг

Ахлагч:

Ж.Гэрэлмаа

Гишүүд:

А.Еркегүл

З.Жанаргүл

Б.Гүлжан

Редактор:

Д.Эрдэнэсан

Х.Султанмурат

Зураач:

Н.Буян

Хэвлэлийн эх бэлтгэгч:

С.Алтантуяа

Формат: 84x108/16

Офсет хэвлэл. Офсет хэвлэлийн цаас. 80гр/м²

Хэвлэлийн хуудас: 10х.х

Хэвлэлийн эхийг “Содпресс” ХХК-д бэлтгэж,
“Содпресс” ХХК-д 2730 хувь хэвлэв.

